

Брюксел, 8 септември 2025 г.
(OR. en)

12600/25

COASI 94
ASIE 29
CFSP/PESC 1307
PE 59
ECOFIN 1141
WTO 70
CONOM 136

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 8 септември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: JOIN(2025) 19 final

Относно: СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
Специален административен район ХОНКОНГ:
годишен доклад за 2024 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ JOIN(2025) 19 final.

Приложение: JOIN(2025) 19 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 8.9.2025 г.
JOIN(2025) 19 final

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Специален административен район ХОНКОНГ:

годишен доклад за 2024 г.

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

СПЕЦИАЛЕН АДМИНИСТРАТИВЕН РАЙОН ХОНКОНГ:

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2024 г.

Резюме

От преминаването на Хонконг към Китайската народна република през 1997 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки следят отблизо политическите и икономическите събития в Специалния административен район Хонконг (САР Хонконг).

В съответствие с поетия през 1997 г. ангажимент към Европейския парламент Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност/заместник-председателят ежегодно изготвят доклад относно събитията в Хонконг. През годините докладите включваха специален акцент върху спазването на принципа „една държава, две системи“ и върху автономността на Хонконг, предвидени в неговия Основен закон.

Настоящият документ е двадесет и седмият доклад и обхваща събитията през 2024 г. В политически план тази година се характеризира със: i) законодателство по член 23 от Основния закон, в резултат на което е приета мащабната „Наредба за опазване на националната сигурност“ (НОНС); ii) продължаващо съсредоточаване върху националната сигурност през четвъртата година след налагането на Закона за националната сигурност (ЗНС), включително съдебни дела с висок обществен интерес срещу независими медии и привърженици на демокрацията; и iii) тревожно нарастване на случаите на тормоз срещу журналисти и представители на гражданското общество. Автономността на Хонконг и основните свободи и права на неговия народ продължиха да бъдат подкопавани, въпреки че през 1997 г. Китай се съгласи да ги запази поне до 2047 г. Независимо от това, в сравнение с репресиите, последвали налагането на ЗНС през 2020 г., прилагането на НОНС досега е било относително умерено. През 2024 г. продължи постановяването на съдебни решения в подкрепа на утвърждаването на правата на ЛГБТИК. Всеобхватното законодателство за защита на еднополовите двойки — изискване, наложено от Върховния апелативен съд на Хонконг през септември 2023 г. — трябва да бъде прието през есента на 2025 г., но се очаква да бъде отложено.

През 2024 г. продължиха съдебните процеси срещу продемократични активисти, застъпници и политици по силата на ЗНС и друго законодателство, в някои случаи със значителни забавяния. В съдебния процес срещу 47 продемократични активисти, участвали в първични избори през 2020 г., хонконгски съд осъди 45 обвиняеми на лишаване от свобода с продължителност между 4 години и 2 месеца и 10 години и оправда двама. В друг съдебен процес са повдигнати обвинения по Закона за противодържавната дейност от колониалната епоха срещу двамата бивши главни редактори на разпуснатата независима медия Stand News. Единият от главните редактори е осъден на 21 месеца затвор, а другият — на 11 месеца. Това е първата присъда срещу журналисти за престъплението противодържавна дейност в Хонконг от 72 години насам. През 2024 г. продължи съдебният процес срещу медийния предприемач и застъпник за демокрация Джими Лай, като Лай застана на свидетелската

скамейка. По делото има значителни забавяния. Вместо първоначално предвидените от Съда 83 заседателни дни за делото през 2024 г., в крайна сметка се проведе общо 110 заседателни дни. Очаква се делото да приключи не по-рано от средата на 2025 г. От 31 декември 2020 г. насам Лай е задържан непрекъснато, предимно при строг тъмничен режим. По делото, заведено срещу Хонконгския алианс за подкрепа на патриотичните демократични движения в Китай, включително видната активистка Чоу Хан-Тънг, процесът все още не беше започнал през 2024 г., а към декември началото му беше насрочено за май 2025 г. Много от обвиняемите са задържани от средата на 2021 г., в някои случаи за дълги периоди при строг тъмничен режим.

При извънтериториално прилагане на ЗНС органите на Хонконг през 2024 г. издадоха заповеди за арест (с предложена награда) на шест хонконгски продемократични активисти в изгнание. Полицейските органи разпитваха роднини и други познати на издирвани активисти. Тези събития продължават да подкопават доверието във върховенството на закона в Хонконг.

Въпреки че свободата на интернет като цяло се поддържа в Хонконг, органите продължиха да блокират онлайн съдържание, което се счита за чувствително. На 8 май Апелативният съд уважи искане на правителството за забрана на популярната протестна песен „Слава на Хонконг“. Органите твърдят, че песента „е била използвана за подбуждане на други лица“ към извършване на престъпления, свързани с националната сигурност, като отцепничество и противодържавна дейност.

ЕС многократно е изразявал загриженост във връзка с тези събития както в публични изявления, така и в частен обмен с длъжностни лица от Китай и Хонконг.

Върховният представител/заместник-председател от името на Европейския съюз направи следното изявление относно Хонконг:

- 19 март 2024 г. — Изявление относно приемането на нов законодателен акт в областта на националната сигурност¹.

Говорителят на ЕС направи изявления относно Хонконг по следните теми:

- 30 май 2024 г. — Изявление на говорителя относно присъдата по делото „Хонконг 47“²;
- 4 юни 2024 г. — Изявление на говорителя по повод 35-ата годишнина от събитията на площад „Тянанмън“³;
- 29 август 2024 г. — Изявление на говорителя относно осъдителната присъда на бивши главни редактори в Stand News⁴;

¹ Изявление на върховния представител от името на Европейския съюз относно приемането на нов законодателен акт в областта на националната сигурност, 19 март, на разположение на адрес: <https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2024/03/19/hong-kong-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-adoption-of-new-national-security-legislation/>.

² Изявление на говорителя относно присъдата по делото „Хонконг 47“, 30 май, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-verdict-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%99D-case_en.

³ Изявление на говорителя по повод 35-ата годишнина от събитията на площад „Тянанмън“, 4 юни, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-statement-spokesperson-35th-anniversary-tiananmen-square-events_en.

⁴ Изявление на говорителя относно осъдителната присъда на бивши главни редактори в Stand News, 29 август, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-conviction-former-chief-editors-stand-news_en.

- 19 ноември 2024 г. — Изявление на говорителя относно присъдата по делото „Хонконг 47“⁵;

Публикацията на говорителя на ЕС в X (предишния Twitter) относно Хонконг обхваща следната тема:

- 24 декември — Публикация относно извънтериториални заповеди за арест, издадени от органите на Хонконг⁶.

В публикация в X (предишния Twitter) от Бюрото на ЕС в Хонконг бяха обхванати следните теми, свързани с правата:

- 27 ноември — Публикация относно решението на Върховния апелативен съд на Хонконг да потвърди решенията, с които на еднополовите двойки се предоставят равни права на жилищно настаняване и наследство⁷.

На 57-ата сесия на Съвета на ООН по правата на човека на 24 септември 2024 г. ЕС изрази загриженост относно положението с правата на човека в Хонконг. ЕС настойчиво прикани „китайското правителство и органите на Хонконг да възстановят пълното зачитане на върховенството на закона, основните свободи и демократичните принципи“⁸. По време на Общото събрание на ООН на 22 октомври 2024 г. ЕС подчерта загрижеността си относно събитията в Хонконг в изявлението „Омнибус“, прочетено на Третия комитет⁹.

На 39-ата сесия на диалога за правата на човека между ЕС и Китай, проведена на 16 юни 2024 г. в Чонгкинг, ЕС изрази също така загриженост относно „отрицателното въздействие на новия законодателен акт на Хонконг в областта на националната сигурност върху правата на човека и свободите на народа на Хонконг“¹⁰.

На 25 април Европейският парламент прие резолюция относно „новия закон за сигурността в Хонконг и случаите на Анди Ли и Джоузеф Джон“¹¹, а на 28 ноември — резолюция относно „Хонконг, и по-специално случаите на Джими Лай и 45-те активисти, осъдени наскоро по Закона за националната сигурност“¹².

⁵ Изявление на говорителя относно присъдата по делото „Хонконг 47“, 19 ноември, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-sentencing-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%99D-case_en.

⁶ Туйт относно новата вълна от извънтериториални заповеди за арест, 24 декември, на разположение на адрес: <https://x.com/AnouarEUSpox/status/1871530643378913663>.

⁷ Туйт относно решението на Върховния апелативен съд да потвърди решенията, с които на еднополовите двойки се предоставят равни права на жилищно настаняване и наследство, 27 ноември, на разположение на адрес: <https://x.com/EUinHKandMO/status/1861701177865637911>.

⁸ HRC57 — точка 4: Общ дебат относно положението с правата на човека, които изискват вниманието на Съвета, 24 септември, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/hrc57-item-4-general-debate-human-rights-situations-require-council%E2%80%99s-attention_en?s=62.

⁹ Изявление на ЕС — Трети комитет на Общото събрание на ООН: точка 71 от дневния ред: Права на човека, 22 октомври, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-new-york/eu-statement-%E2%80%9993-un-general-assembly-3rd-committee-agenda-item-71-human-rights_en.

¹⁰ 39-а сесия на диалога за правата на човека с Европейския съюз се проведе в Чонгкинг, 17 юни, на разположение на адрес: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-39th-human-rights-dialogue-european-union-took-place-chongqing_en.

¹¹ Резолюция на Европейския парламент от 25 април 2024 г. относно новия закон за сигурността в Хонконг и случаите на Анди Ли и Джоузеф Джон, 25 април, на разположение на адрес: <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/deterioration-of-fundamental-freedoms-in/product-details/20230616DPU36462>.

¹² Резолюция на Европейския парламент от 28 ноември 2024 г. относно Хонконг, и по-специално случаите на Джими Лай и 45-те активисти, осъдени наскоро по Закона за националната сигурност, 28 ноември, на разположение на адрес: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0051_EN.html.

През 2024 г. икономиката на Хонконг нарасна за втора поредна година с 2,5 % увеличение на БВП на годишна база, подкрепено от: външната търговия със стоки и услуги; логистичния сектор; строителството; и постепенното възстановяване във финансовия сектор. Частното потребление отбеляза спад, а отраслите, зависими от разходите на туристите, продължиха да постигат незадоволителни резултати в сравнение с времето преди пандемията. Инфлацията беше умерена — 1,7 %, а равнището на безработица — 3,1 % през годината. В Хонконг бе отчетен значителен публичен дефицит и намаление на фискалните резерви, въпреки че фискалните резерви все още покриваха приблизително 11 месеца от държавните разходи. През 2024 г. ЕС продължи да бъде най-голямата некитайска чуждестранна бизнес общност в Хонконг, измерена чрез броя на дружествата, осъществяващи дейност на територията. ЕС беше също така четвъртият по големина търговски партньор на Хонконг в търговията със стоки и третият по големина търговски партньор в областта на услугите с общ размер на търговията от 66,7 милиарда евро и положително салдо за ЕС в размер на 30,0 милиарда евро.

I. Събития в политическата и социалната сфера

Член 23 от Основния закон: законодателство и прилагане

Съгласно член 23 от Основния закон — конституционния документ на Хонконг — се изисква Хонконг „да приведе в изпълнение собствени закони за забрана на всички актове на държавна измяна, отцепничество, противодържавна дейност, подривна дейност срещу Централното народно правителство или кражба на държавни тайни, за забрана чуждестранни политически организации или органи да извършват политическа дейност в Района и за забрана на политическите организации или органите на Района да установяват връзки с чуждестранни политически организации или органи“.

По-ранен опит за прилагане на законодателството по член 23 не беше успешен през 2003 г. След налагането на ЗНС и фактическото изключване на продемократичните законотворци от законодателната власт от 2021 г. насам правителството на Хонконг възобнови работата по завършването на НОНС. Законодателният процес за НОНС приключи само за 49 дни. На 6 март 2024 г. Дин Сюесян, китайски вицепремиер и ръководител на Централната ръководна група по въпросите на Хонконг и Макао, призова за бързо влизане в сила на закона. На 7 март правителството на Хонконг обяви планове за въвеждане на законопроекта за първо четене и второ четене на следващия ден. Законодателният съвет също ускори разглеждането на проекта на правния текст, изложен на 212 страници. Между 8 и 14 март Комисията за законопроекти на Законодателния съвет, включваща 15 членове, организира съпътстващи заседания за обсъждане на законопроекта, съставен от 181 клаузи, включително през уикенда. Председателят на Законодателния съвет Андрю Леунг отмени 12-дневния срок за предизвестие, за да може законопроектът да премине на второ и трето четене. С цел да приключат второто и третото четене в рамките на един ден, законодателите се координираха помежду си, за да се ограничи времето за изказване до пет минути на всеки законодател. Всички изказвания бяха в полза на законопроекта. В резултат на това законодателният акт беше приет на 19 март и влезе в сила на 23 март 2024 г.

По покана на правителството на Хонконг Бюрото на ЕС, заедно с генералните консулства на държавите — членки на ЕС, изрази писмено загрижеността на ЕС относно проекта на НОНС чрез дипломатическа нота и устно в рамките на две информационни сесии за консулския корпус, организирани от органите на Хонконг. Процесът на консултации не доведе до съществени промени в законопроекта, с изключение на добавена защита на обществения интерес в отговор на опасенията, изразени от журналисти във връзка с престъплението кражба на държавни тайни.

В НОНС е постановено, че „най-висшият принцип на политиката на „една държава, две системи“ е да се защитават националният суверенитет, сигурността и интересите за развитие“. В допълнение към разпоредбите на член 23 от Основния закон НОНС забранява пет нови категории престъпления, а именно държавна измяна, въстание, кражба на държавни тайни и шпионаж, саботажни дейности, застрашаващи националната сигурност, и външна намеса. С НОНС се въвежда широкообхватно определение на континенталната част за „национална сигурност“ на територията, като фактически на изпълнителната власт се предоставят до голяма степен неограничени правомощия в тази област.

Други категории престъпления в НОНС вече са съществували в законодателството на Хонконг, като новият законодателен акт разширява обхвата на тези по-рано съществуващи категории престъпления. НОНС заменя Закона за противодържавната дейност от колониалната епоха, като разширява съществуващите престъпления, изразяващи се в предизвикване на „недоволство“ срещу „основната система на държавата, установена с Конституцията на Китайската народна република“. В правния текст на НОНС също така изрично се посочва, че „не е необходимо“ да се доказва намерение за „подбуждателство към насилие“ за престъплението — отклонение както от общоприетото, така и от принципите на общото право и международните принципи. Освен това максималното наказание за престъплението се увеличава от две на седем години лишаване от свобода. Ако противодържавната дейност е извършена в заговор за сключване на тайни споразумения с „външна сила“, максималното наказание вече е 10 години лишаване от свобода.

Съгласно НОНС измененото престъпление „подбуждателство към недоволство на държавни служители“ вече обхваща по-широк кръг длъжностни лица, включително председателя на омбудсмана и председателя на Комисията за равни възможности.

Освен това в НОНС се предвижда, че осъдените за престъпления, свързани с националната сигурност, могат да получат само една трета от присъдата, при условие че Комисарят на службите за изпълнение на наказанията прецени, че опрощаването „не противоречи на интересите на националната сигурност“. В повечето случаи това води до по-дълги присъди лишаване от свобода. Досега опрощаването е било обичайна практика за затворниците с добро поведение, докато пребивават в затвора. Освен това всяко лице, осъдено за престъпления, свързани с националната сигурност, вече няма да има право да се кандидатира на избори за главен управител, Законодателен съвет, Районен съвет и представители на селските райони до края на живота си¹³.

Скоро след влизането в сила на НОНС органите са приложили със задна дата по-строгите си разпоредби относно опрощаването на наказание към приключило дело във

¹³ Подобна клауза в Макао ограничи периода до пет години.

връзка със ЗНС, което фактически е довело до удължаване на срока на лишаване от свобода за обвиняемия. На 24 февруари протестиращ, осъден за отцепничество през 2021 г. съгласно наложения от Пекин закон и излежал петгодишен затвор, е уведомен, че може да бъде освободен на 25 март 2024 г. Тъй като обаче НОНС е влязла в сила, неговото опрощаване е било отменено. Затворникът е започнал съдебен контрол на решението — за първи път по отношение на НОНС — но е загубил делото на 6 декември. Съдия от Висшия съд стига до заключението, че съдилищата „обикновено се съобразяват“ със становището на изпълнителните органи относно необходимото за защитата на националната сигурност.

Първите арести по силата на НОНС бяха извършени на 28 май 2024 г. спрямо лишената от свобода активистка Чоу Хан-Тънг (делото с Хонконгския алианс) и още петима души. Шестимата бяха обвинени, че са извършили престъплението противодържавна дейност поради публикации в социалните медии, свързани с репресиите на площад „Тянанмън“ през 1989 г. Към 31 декември 2024 г. НОНС е била приложена за арестуването на най-малко 15 лица, всички по обвинения в противодържавна дейност. Три лица са осъдени на лишаване от свобода съгласно новия законодателен акт. Въпреки че прилагането на НОНС досега е било относително умерено в сравнение с репресиите след налагането на ЗНС, прагът за осъдителна присъда е бил нисък, а наказанията — тежки. Един от осъдените по този законодателен акт е получил 14 месеца затвор за носене на тениска с протестен лозунг, считан за „противодържавен“.

Като се позовава на новия законодателен акт на 12 юни 2024 г. и отново на 24 декември 2024 г., министърът на сигурността на Хонконг анулира паспортите на 13 издирвани лица, обявени за „укриващи се“, и забрани на други лица да установяват финансови взаимоотношения или да създават съвместни предприятия с тях, както и да им продават или отдават под наем имоти.

Законодателният акт допълнително изостри възпиращия ефект на ЗНС върху обществото в Хонконг, проявяващ се в засилена автоцензура сред журналистите и повишена резервираност от страна на организациите на гражданското общество. На 29 март финансираната от САЩ новинарска станция „Радио Свободна Азия“ обяви закриването на нейното бюро в Хонконг поради опасения, свързани с безопасността на своите репортери. На 28 март епископът на Хонконг потвърди, че католическата епархия трябва да коригира някои религиозни практики, за да се избегне нарушаването на новия законодателен акт.

Прилагане на ЗНС и свързаното с него законодателство

На 30 юни 2024 г. беше отбелязана четвъртата годишнина от налагането на ЗНС. Към 31 декември 2024 г. 316 души са били арестувани по силата на ЗНС и свързаните с него клаузи, като осъдителните присъди са над 95 %.

През 2024 г. в навечерието на Коледа органите на Хонконг издадоха списък за издирване, насочен към шест лица, пребиваващи в чужбина, включително чуждестранни граждани. Полицията за национална сигурност на Хонконг обяви награда от 1 милион хонконгски долара (122 000 евро) за всеки от активистите в изгнание по собствена воля заради предполагаеми тайни споразумения с чужди държави или външни елементи, отцепничество и подривна дейност. Това представлява друг случай на извънтериториално прилагане на ЗНС, като общият брой на тези заповеди за арест

достигна 19. Към 31 декември нито едно лице от списъците за награди не е екстрадирано в Хонконг. Говорителят на ЕС публикува изявление, в което осъжда тези извънтериториални заповеди за арест.

Списъците за награди продължиха да предизвикват верижен ефект в Хонконг, оказвайки натиск върху семействата на активистите и близките им социални кръгове. На 10 януари полицията за национална сигурност отведе за разпит родителите и двете сестри на чуждестранен активист, обявен за издирване на 14 декември 2023 г.

През 2024 г. съдебните производства по делата, заведени съгласно ЗНС и Закона за противодържавна дейност от колониалната епоха, продължиха, макар и със значителни забавяния. От средата на 2021 г. насам много от обвиняемите са задържани в ареста, в някои случаи многократно при строг тъмничен режим.

Делото по ЗНС срещу 47-те продемократични законодатели и активисти, които са организирали или участвали в законни първични избори през 2020 г. (известно като „Хонконг 47“), е съдебният процес в областта на националната сигурност с най-много обвиняеми. На 30 май 2024 г. Висшият съд призна 45 от обвиняемите за виновни в „конспирация за подривна дейност“ и на 19 ноември им наложи присъди с продължителност от 4 години и 2 месеца до 10 години затвор. Максималното наказание съгласно ЗНС е доживотен затвор. Двама обвиняеми по делото „Хонконг 47“ бяха оправдани.

Прокурорът обжалва оправдателната присъда на един от двамата обвиняеми. Правителството на Хонконг не се поддаде на призивите на пропекинските хардлайнери да поиска още по-тежки присъди за 45-те души. Същевременно 14 от обвиняемите обжалваха присъдите или наказанията си. Към 31 декември съдебната власт не планираше заседания по тези жалби.

Процесът, включително заседанията за смекчаване на вината и произнасянето на присъдата, продължи 131 дни, надхвърляйки първоначално предвидените 90 дни. Междувременно, сред осемте други продемократични активисти, които бяха арестувани, но не бяха подведени под отговорност по делото, поне един все още беше под полицейска гаранция без достъп до паспорта си през 2024 г.

Съдебният процес по ЗНС срещу Хонконгския алианс за подкрепа на патриотичните демократични движения в Китай („Хонконгския алианс“) влезе в съдебна фаза през 2024 г. Към 31 декември 2024 г. Върховният съд беше насрочил съдебните заседания за май 2025 г. и беше запазил 75 дни за провеждане на заседанията. Разпуснатата вече група на гражданското общество организира ежегодно бдение със свещи в памет на репресиите на площад „Тянанмън“ през 1989 г. Прокурорът обвинява Хонконгския алианс и основните му членове в подбудителство към подривна дейност. Максималното наказание е доживотен затвор.

По свързано дело на 14 март 2024 г. Висшият съд потвърди присъдата и наложеното наказание на Чоу и двама други членове на Алианса за това, че не са изпълнили искане за предоставяне на информация, издадено от полицията за национална сигурност. На 31 юли Върховният апелативен съд разреши на тримата обвиняеми да обжалват и насрочи заседанието за януари 2025 г.

През 2024 г. продължи **съдебният процес във връзка със ЗНС и противодържавната дейност, образуван срещу медийния предприемач и продемократичен активист Джими Лай**. Заедно с Лай бяха обвинени шестима бивши журналисти от вече несъществуващия вестник Apple Daily, които през ноември 2022 г. се признаха за виновни, и три дружества, свързани с Apple Daily. Прокуратурата повдигна две обвинения на Лай, британски гражданин, и останалите съгласно ЗНС („заговор за сключване на тайни споразумения с чужда държава или с външни елементи с цел застрашаване на националната сигурност“) и едно обвинение съгласно Закона за противодържавна дейност от колониалната епоха („заговор за отпечатване, публикуване, продажба, предлагане за продажба, разпространение, показване и/или възпроизвеждане на противодържавни публикации“). Максималното наказание съгласно ЗНС е доживотен затвор. Съдебният процес, който се очакваше да продължи 83 дни, беше отлаган два пъти — веднъж от 1 декември 2022 г. за 25 септември 2023 г., а след това окончателно за 18 декември 2023 г. Към 19 декември, последния ден на изслушванията за 2024 г., процесът беше навлязъл в своя 113-ти ден. На 20 ноември Лай за пръв път лично застана на свидетелската скамейка.

По делото Stand News, по което бяха повдигнати обвинения по Закона за противодържавната дейност от колониалната епоха, на 26 септември Районният съд осъди двамата бивши главни редактори на разпуснатата независима медия съответно на 21 месеца и 11 месеца лишаване от свобода. Единият от редакторите, който беше задържан под стража в продължение на 349 дни преди започване на делото, е трябвало незабавно да влезе в затвора, докато другият редактор е бил освободен поради здравословни причини. Това е първата осъдителна присъда и наказание за журналисти за престъплението противодържавна дейност за последните 72 години. Осъдителната присъда засили разубеждаващия ефект на репресиите срещу свободата на печата, като допълнително увеличи и без това широко разпространената автоцензура сред журналистите.

Ръководството на съдебните процеси в областта на националната сигурност неведнъж е пораждало съмнения относно надлежното провеждане на съдебния процес, както по отношение на въпроса за безпристрастността на избраните съдии в областта на националната сигурност, така и по отношение на продължителните съдебни процедури. По делото Stand News се очакваше процесът да продължи 20 дни, но продължи 57 дни. Датата на присъдата беше отлагана три пъти. Продължителното задържане под стража на обвиняемите за повече от 300 дни също беше проблематично.

На 7 март Апелативният съд потвърди присъдата на активиста Там Так-Чи в **първия процес за противодържавна дейност след предаването на властта през 1997 г.** Съдът отхвърли решението на Тайния съвет на Обединеното кралство, според което всяко изказване, свързано с присъда за противодържавна дейност, трябва да включва намерение за подбуждане към насилие. На 14 август Върховният апелативен съд даде разрешение на Там да оспори присъдата и наказанието си през януари 2025 г.

На 11 април Джоузеф Джон, португалски гражданин и жител на Обединеното кралство, беше осъден на пет години затвор за „подбуждателство към отцепничество“.

Много от приблизително шестте хиляди протестиращи, които бяха арестувани по време на протестите през 2019 г., но все още не са обвинени, продължават да са под гаранция в очакване на полицейските разследвания и решенията на прокуратурата. В отговор на

призивите за „категорично“ оттегляне на обвиненията срещу тях министърът на правосъдието Пол Лам заяви в интервю през октомври 2024 г., че това би било в разрез с върховенството на закона. Той добави, че може да се появят нови доказателства и че няма краен срок за преследване на престъпления, извършени в миналото.

На 29 август **в първия съдебен процес в града по силата на Наредбата на ООН за борба с тероризма** съдебно жури осъди едно лице и оправда други шестима за предполагаем план за детониране на експлозиви и използване на огнестрелни оръжия срещу полицията по време на протестите през 2019 г. Шестима други обвиняеми се признаха за виновни. Съдът осъди седемте души на лишаване от свобода с продължителност от 23 години и 10 месеца до 5 години и 10 месеца.

На 12 август 2024 г. Джими Лай и шестима бивши законотворци загубиха последното си обжалване на присъдите за „участие“ в незаконно шествие на 18 август 2019 г. Върховният апелативен съд отхвърли твърдението, че наказателното преследване представлява прекомерно ограничение на свободата на изразяване на мнение и свободата на събранията. Искането на прокурора за възобновяване на присъдата за „организиране“ на шествието обаче също беше отхвърлено. Два дни по-късно лорд Нойбергер, бивш председател на Върховния съд на Обединеното кралство, който председателства делото, подаде оставка от поста си на председател на Групата от правни експерти на високо равнище по въпросите на свободата на медиите, която консултира Коалицията за свобода на медиите, в която участват държави — членки на ЕС.

През 2024 г. петима чуждестранни непостоянни съдии във Върховния апелативен съд също подадоха оставка. Докато някои от тях решиха да не подновяват назначението си по лични причини, пенсионираният британски съдия Лорд Съмпшън, който е бил съдия в британския Върховен съд, заяви, че територията, „която някога е била жизнена и политически разнообразна общност, бавно се превръща в тоталитарна държава. Върховенството на закона е дълбоко компрометирано във всяка област, в която правителството се чувства силно“.

Към декември 2024 г. в съдебния състав на Върховния апелативен съд останаха шестима чуждестранни непостоянни съдии.

В заключение, по въпроси, считани за свързани с националната сигурност, **върховенството на закона** в Хонконг остана под сериозно напрежение през 2024 г. В подиндекса за „ограничения върху правомощията на правителството“ на годишния индекс за върховенство на закона, съставен от Световния проект за правосъдие (World Justice Project) и публикуван на 23 октомври 2024 г., Хонконг падна с три места до 62-ро място сред 142 държави и територии в сравнение с 2023 г. В подиндекса за „основни права“ Хонконг също се нарежда на 62-ро място — с четири места по-надолу спрямо 2023 г.¹⁴ В същото време търговското и частното право все още до голяма степен остават незасегнати от авторитарния обрат в правната среда на Хонконг.

През 2024 г. също така продължи **насочването на вниманието към интегрирането на „националната сигурност“ в управлението на САР**, по-специално във връзка с образованието и държавната администрация. На 7 юни Бюрото за държавна служба на Хонконг обнародва нов Кодекс за държавната служба, в който „поддържането на

¹⁴ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global>.

конституционния ред и националната сигурност“ е посочено като основна ценност за всички 173 000 държавни служители на САР. На 6 август беше открита изложбената галерия за националната сигурност, в която протестите от 2019 г. са описани като „цветна революция“. Бюрото за държавна служба призова всички правителствени служители да посетят галерията поне веднъж преди края на 2026 г.

На 18 ноември правителството проведе церемония по откриването на схемата за образование на районни преподаватели по национална сигурност за първата група от 120 „преподаватели“ в областта на националната сигурност. Правителството заяви, че до 2025 г. очаква да бъдат обучени най-малко 2 600 районни преподаватели и всеки от тях да разпространява съобщения за националната сигурност до най-малко 30 души годишно. Правителството на Хонконг очаква, че годишно над 78 000 души ще получават съобщения, свързани със защитата на националната сигурност.

През 2024 г. Бюрото по образование потвърди значението на образованието в областта на националната сигурност. Сред поредица от доклади, публикувани на 25 юни, училищни инспектори разкритикуваха училище за деца с умерени обучителни трудности за това, че не се преподава китайската конституция и че не се „прилага цялостно“ образованието по национална сигурност.

Правителството също така упражнява по-голям контрол върху професията на социалните работници. На 3 юли 2024 г. Законодателният съвет прие изменение на Наредбата за регистрация на социалните работници, с което назначените от правителството лица стават мнозинство в градския орган за лицензиране на социални работници. Законодателството също така оправомощава органа да лишава за постоянно от права социални работници, които са били осъдени за престъпления, свързани с националната сигурност.

През юли полицията разкри, че е получила над 750 000 сигнала чрез горещата линия за подаване на сигнали във връзка с националната сигурност и че около 10—20 % от тези сигнали могат да бъдат проследени. Отделно от това през декември полицията съобщи, че тази година е инсталирала 612 камери за наблюдение в града с цел подобряване на сигурността. Целта е до края на 2025 г. да бъдат инсталирани още 1 300.

През 2024 г. възможностите за политическа опозиция и изразяване на плуралистични мнения в Хонконг намаляха още повече.

На 13 ноември председателят на Демократическата партия Ло Кин-Хей разкри, че няколко основни членове на партията, както и техните семейства и предприятия, са получили анонимни заплашителни телефонни обаждания и писма по електронната поща, в които ги критикуват, че са „антикитайски настроени и против Хонконг“, и ги предупреждават за евентуално лишаване от свобода заради политическото им участие.

На 19 ноември вестниците „Та Кунг Пао“ и „Вен Вей По“ излязоха с материали на цяла страница, в които посочват девет осъдени по делото „Хонконг 47“ и ги обвиняват, че имат настоящи или минали връзки с политическата група. Демократическата партия, някога най-голямата продемократична политическа група в Хонконг, продължи да среща трудности при организирането на мероприятия за набиране на средства.

Бившата втора по големина политическа опозиционна група в Хонконг, Гражданската партия, беше заличена от регистъра на дружествата в Хонконг на 27 март; групата гласува да се разпусне през май 2023 г.

Външни отношения на Хонконг

Външните отношения на Хонконг през 2024 г. се характеризираха с усилия за разнообразяване на търговските и икономическите връзки с държави от Югоизточна Азия, Близкия изток и други нововъзникващи пазари. През юли главният управител ръководи делегация за шестдневно посещение в Лаос, Камбоджа и Виетнам. Досега той е посетил седем държави — членки на Асоциацията на народите от Югоизточна Азия (АСЕАН), с изключение на Бруней, Филипините и Мианмар. През ноември той направи седемдневно посещение до Перу, където присъства на срещата на икономическите лидери в Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество. През 2024 г. Хонконг подписа и споразумение за свободна търговия (ССТ) с Перу.

През септември сегашният единствен делегат на града в Постоянния комитет на Общокитайското събрание на народните представители Стари Лий предложи процесът на интернационализация на САР да бъде съсредоточен върху държавите от инициативата „Един пояс, един път“, АСЕАН и Близкия изток, след като дълго време беше съсредоточен върху Европа и САЩ.

Емиграцията от Хонконг продължи. През 2024 г. Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство обяви, че към 30 септември 2024 г. е получило 32 429 заявления за британски национални (задгранични) визи. Обединеното кралство е получило общо около 224 204 заявления от граждани на Хонконг по специалната визова схема, чрез която могат да се подготвят условията за получаване на гражданство. Около 158 000 души са пристигнали в Обединеното кралство по схемата. Канада и Австралия продължиха да получават заявления за визи по специални имиграционни схеми за жители на Хонконг. Населението на Хонконг остана непроменено — 7,5 милиона въпреки емиграцията, главно поради новопристигнали от континентален Китай.

На 10 юли президентът на САЩ удължи статута на „извънредно положение“ за Хонконг, като заяви, че положението в САР представлява заплаха за „националната сигурност, външната политика и икономиката“ на Съединените щати. Съгласно изпълнителната заповед САР вече не може да се ползва от специално икономическо третиране, което преди това е било предоставено от законодателството на САЩ. На 19 ноември, в отговор на произнасянето на присъдата по делото „Хонконг 47“, САЩ обявиха налагането на нови визови ограничения за служители на Хонконг.

Права, свободи и равни възможности

Заседанието на работната група за всеобщ периодичен преглед на Съвета на ООН по правата на човека по отношение на Китай, което обхваща и Хонконг, се състоя на 23 януари. Преди заседанието най-малко седем държави бяха представили 13 изявления, свързани с Хонконг, което е рекордно голям брой запитвания. По време на заседанието 18 държави, включително Дания, Германия, Ирландия и Франция, изразиха загриженост относно гражданските права на територията, а САЩ и Обединеното кралство призоваха органите на Хонконг да премахнат ЗНС.

На 31 май 2024 г. Съветът на ООН по правата на човека публикува становището на Китай по заключенията и препоръките. Китай отхвърли 14 от 23-те препоръки за правата на човека, свързани с Хонконг, които бяха отправени от 20 държави. Сред държавите, чиито препоръки бяха отхвърлени, бяха Белгия, Чехия, Дания, Люксембург, Нидерландия и Австрия. Китай отхвърли всички препоръки, отнасящи се до ЗНС в Хонконг, като ги описа като основани на „невярна информация“. Междувременно Китай заяви, че „е приел и вече е изпълнил“ препоръките на Германия (за възстановяване на пълното зачитане на принципите на върховенството на закона и правата на гражданското общество и политическите права в Хонконг), Франция (за гарантиране на свободата на изразяване на мнение и сдружаване, в това число онлайн, включително в Хонконг) и Литва (за гарантиране на правото на всички граждани на мнение и изразяване без страх от репресии и цензура във всички региони, включително Хонконг, Тибет и други).

На 4 юли на пленарното заседание на Съвета на ООН по правата на човека беше обсъден и приет докладът за преглед на Китай.

През 2024 г. експерти на ООН изразиха загриженост относно положението с основните права в Хонконг два пъти в писмен вид до постоянната мисия на Китай в Женева.

На 25 януари специалният докладчик на Организацията на обединените нации относно изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание изрази „загриженост“, че Анди Ли — основният свидетел на обвинението по делото за национална сигурност на Джими Лай, „е бил подложен на изтезания и/или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание“ в затвор в континентална част на страната и „в резултат на това е бил принуден да признае, че е съдействал за тайно споразумение на г-н Джими Лай с чуждестранни образувания“¹⁵.

На 22 март 2024 г. специалните докладчици на ООН направиха изявление относно: i) насърчаването и защитата на правото на свободата на убеждение и изразяване; ii) правото на образование; iii) правата на свобода на мирни събрания и сдруженията; iv) положението на защитниците на правата на човека; v) независимостта на съдиите и адвокатите; и vi) насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи в борбата с тероризма. В изявлението се твърди, че законодателството по член 23 включва „многобройни мерки, които значително и неоснователно биха ограничили упражняването на правата на човека и основните свободи и биха били несъвместими с Всеобщата декларация за правата на човека, Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права“¹⁶.

През изминалата година Хонконг продължи да изостава в различни световни класации, свързани с правата. В Индекса на човешките свободи за 2024 г., съставен от Института Cato и Института Fraser, Хонконг падна от 46-о място през 2023 г. на 50-о място от общо 165 места¹⁷. Според доклад на неправителствената организация Freedom House през 2024 г. Хонконг е бил „частично свободна“ територия с 41 от 100 точки — почти като през 2023 г., когато оценката му е била 42 от 100¹⁸.

¹⁵ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28734>.

¹⁶ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28893>.

¹⁷ <https://www.cato.org/human-freedom-index/2024>.

¹⁸ <https://freedomhouse.org/country/hong-kong/freedom-world/2024>.

Положението със свободата на печата се влоши още повече. Хонконг зае 135-о място сред 180 държави и региони в световния индекс за свобода на печата, изготвен от организацията „Репортери без граници“ и публикуван на 3 май¹⁹. Според индекса за свобода на печата, изготвен от Асоциацията на журналистите в Хонконг (АЖХК) и оповестен на 20 август 2024 г., както широката общественост, така и журналистите в Хонконг са отбелязали влошаване на свободата на печата през 2023 г.²⁰

През годината АЖХК беше подложена на особен натиск. На 25 януари 2024 г. синдикалната организация разкри, че отдел „Вътрешни приходи“ (данъчният орган на Хонконг) е поискал 400 000 хонконгски долара (45 000 евро) данък върху печалбата като част от прегледа на отчетите на АЖХК за периода 2017—2018 г. Органите са поискали от АЖХК да представи декларации за данък върху печалбата за шест години между 2017—2018 г. и 2022—2023 г. АЖХК подаде възражение срещу данъчната оценка. През април концерт за набиране на средства, организиран от АЖХК, принудително беше преместен онлайн поради „непреодолими сили“. През май бившият председател на АЖХК реши да не се кандидатира за преизбиране, като заяви, че асоциацията „може да бъде атакувана, ако продължа да служа“. На 21 юни, ден преди годишното си общо събрание, АЖХК трябваше да призове членовете си да пренебрегнат анонимното съобщение в WhatsApp, в което се предупреждава да не присъстват поради „съображения за сигурност“.

На 13 септември АЖХК разкри, че между юни и август „десетки журналисти, членове на техните семейства или работодатели на членове на техните семейства, както и съседи и сътрудници, са били подложени на тормоз и сплашване както онлайн, така и офлайн“. В един случай наемодателят и агентът за недвижими имоти на журналист са получили анонимни писма със заплахи за „невъобразими последици“ и „съпътстващи щети“, ако наемателят не бъде изселен от имота и района. След като председателят на АЖХК съобщил за случаите на полицията, ситуацията била овладяна. Въпреки това тормозът над отделни журналисти отново беше възобновен в края на годината.

На 24 септември 2024 г. Висшият съд разгледа дело за съдебен контрол, заведено от АЖХК, относно ново правило, ограничаващо достъпа на журналисти до публичен регистър, управляван от Министерството на транспорта. Синдикалната организация постави под въпрос съгласуваността на новото правило с принципа на свободата на печата. Към 31 декември не беше постановено съдебно решение.

След приемането на законодателството по член 23, на 2 май 2024 г. Wall Street Journal обяви решението си да премести седалището си в Азия от Хонконг в Сингапур. През юли Wall Street Journal освободи репортерка след избирането ѝ за председател на АЖХК.

Местните медии често се съобразяват с официалната позиция на правителството на Хонконг при отразяването на новини. Водещите медии, например, избягват да се обръщат към Уилям Лай с „президента на Тайван“, като вместо това използват термини като „лидера на Тайван“ или „тайванския Лай“. Ситуацията е променена отпреди четири години, когато водещите медии все още наричаха тогавашния президент Цай Инг-Уен „президента на Тайван“.

¹⁹ <https://rsf.org/en/index>.

²⁰ <https://hkja.org.hk/en/press-release/press-freedom-in-hong-kong-at-11-year-low-according-to-media-survey-amid-fears-over-article-23-national-security-law/>.

Органите на Хонконг продължиха да използват имиграционните правила, за да не допускат влизането в САР на журналисти, които се считат за неблагоприятно настроени и активисти за свобода на печата²¹. На 10 април 2024 г. представителка на „Репортери без граници“ с полско гражданство е задържана за шест часа, като ѝ е отказано влизане в Хонконг, когато пристига на територията, където е планирала да наблюдава съдебния процес срещу медийния предприемач Джими Лай. През август журналист от Bloomberg, базиран в континенталната част, който планирал да се премести в Хонконг, получи отказ за работна виза. На 14 септември на френска фотожурналистка беше отказано влизане в Хонконг, вероятно във връзка със снимка, направена от нея на лишения от свобода Джими Лай за Associated Press.

През 2024 г. репортер, специализиран в китайската отбранителна политика и дипломация в South China Morning Post, продължава да е в неизвестност след отразяването на форума „Сяншан“ в Пекин през октомври 2023 г.

В по-позитивна насока, на 4 септември Апелативният съд потвърди решението на подолната инстанция за отказ от възстановяване на предупреждението, издадено от Органа по съобщенията срещу Headliner, вече прекратена сатирична програма, продуцирана от РТНК, обществената телевизия на Хонконг.

Свободата на изразяване на мнение също беше подложена на още по-голям натиск през 2024 г. От 15 май YouTube блокира местния достъп до 32 видеоклипа, свързани с протестната песен „Слава на Хонконг“. Решението бе взето, след като Върховният съд издаде временна заповед на правителството за забрана на песента, която според органите „е била използвана за подбуждане на други лица“ към извършване на престъпления срещу националната сигурност, като отцепничество и противодържавна дейност.

През 2024 г. пространството за критично настроени творци и независими културни институции се сви още повече.

Творците, като например продемократичните филмови дейци, са изправени пред съкращения на финансирането и политически натиск. На 24 октомври 2024 г. независимата филмова организация Ying e Chi обяви разпускането си, а един от основателите ѝ се премести в Тайван през август, за да възобнови дейността ѝ, като се позова на „относително по-свободна среда“ в Тайван. Организацията разпространява противоречиви политически документални филми като наградения Lost in the Fumes. На 17 декември Федерацията на драматургичните дружества в Хонконг обяви, че за втора поредна година Министерството на културата и отидха на правителството на Хонконг няма да предостави място за провеждане на годишната церемония по връчване на наградите за драматургия, планирана за април 2025 г. В същия ден Федерацията на драматургичните дружества в Хонконг заяви, че за втора поредна година Съветът за развитие на изкуствата към правителството на Хонконг няма да предостави парична подкрепа за церемонията. Документи отпреди две години показаха, че Съветът е бил недоволен от поканата, отправена през предишни години, към независим журналист и сатиричен карикатурист да връчват наградите на церемонията.

²¹ През изминалата година правителството на Хонконг също така отказа влизане на активисти. На 27 юни японски активист получи отказ за влизане. На 8 септември такъв получи и германски активист. Непосредствено преди да влезе в Хонконг, германският активист пътувал до континентален Китай. Работил е с организацията Tibet Initiative Deutschland, която се застъпва за самоопределение в китайския регион, и е съосновател на Freiheit für Hongkong — неправителствена организация, работеща за демократичен и свободен Хонконг.

През 2024 г. в последния момент бяха отменени и няколко концерта на изпълнители, симпатизиращи на продемократичното движение. Например, на 4 декември Фестивалният оркестър на Хонконг обяви, че изйвата му, планирана за 8 декември, трябва да бъде отменена поради „спешна проверка и ремонтни дейности“ в кметството на Цуен Ван. Отделно от това на 5 февруари беше отменено представлението на „Случайната смърт на един анархист“, планирано за 21 февруари — 2 март. На 30 януари театралната труппа „Огънят ни прави хора“ остана без зали, които беше запазила в едно училище за представленията, планирани между 2 и 4 февруари. Основателят на труппата обясни, че училището е взело това решение, тъй като Бюрото за образование се е позовало на насоките „Национална сигурност“: специфични мерки за училищата“. Основателят заяви, че е обвинен в публикуване на „неуместни коментари“ онлайн. По-късно групата обяви, че ще преустанови дейността си.

На 31 март независимата книжарница Mount Zero затвори, като посочи постоянния натиск от страна на органите. На 20 август друга книжарница, Mellow Out, също прекрати дейността си.

Няма признаци за възстановяване на свободата на събранията за мирни протести. Въпреки че през 2024 г. от време на време се провеждаха разпръснати малки протести пред правителствената централа, по-големи протести не бяха регистрирани. По-специално през октомври главният управител на Хонконг отхвърли призивите на бивш министър по транспорта и жилищното настаняване правителството да разреши мирни протести и събрания с цел „обръщане на отрицателния имидж“ на САР.

Пропекинската федерация на синдикалните организации в Хонконг и пропекинската федерация на синдикалните организации в Хонконг и Коулун потвърдиха отделно през 2024 г., че за втора поредна година няма да организират протести на 1 май (Деня на труда). Отделно, четири протеста на пропекински групи, критикуващи изявленията на ЕС относно политическите събития в Хонконг, се проведеха пред Бюрото на ЕС в Хонконг.

През 2024 г. за пета поредна година не се състоя някогашното мащабно възпоменание със свещи в парка „Виктория“ на 4 юни в памет на репресиите на площад „Тянанмън“ през 1989 г., първоначално организирано от групата на гражданското общество „Хонконгски алианс за подкрепа на патриотичните демократични движения“. Присъствието на представители на Бюрото на ЕС и консулствата на държавите — членки на ЕС, в парка „Виктория“ през нощта на 4 юни беше широко отразено в местните медии. Бюрото на ЕС отново постави свещи на прозорците на своите офиси в знак на възпоменание. В този ден полицията арестува четирима души на възраст между 23 и 69 години и ги пусна под гаранция.

Свободата на сдружаване също продължи да бъде подложена на натиск през 2024 г. На 23 юли християнският институт в Хонконг обяви разпадането си, като обясни, че настоящата обстановка е затруднила „свободното“ изпълнение на мисията му. По-рано групата беше член на вече разпуснатите Граждански фронт за правата на човека и Хонконгски алианс.

Групите на гражданското общество, основани на правата, които все още са активни в града, продължиха да бъдат подложени на натиск. Институционалният и анонимен

тормоз над участници от гражданското общество, подобно на практиките, описани от АЖХК, беше широко разпространен. В този тормоз са замесени и други държавни служби, като например данъчните органи или службите за противопожарна безопасност. През 2024 г. допълнително притеснение представляваше намаляването на публичните и частните средства за някои НПО. Независимо от това участниците в гражданското общество, които все още са активни в града, показаха забележителна устойчивост, като търсеха начини да се ориентират в оставащото пространство и — където беше възможно — да го разширят.

Въпросът за правата на затворниците продължи да поражда безпокойство. Чау Ханг Тунг, задържаната продемократична активистка и член на Хонконгския алианс, многократно беше подлагана на строг тъмничен режим през 2024 г.

През януари надзирател и четирима затворници от пенитенциарното заведение Пик Юк бяха обвинени в „умишлено раняване“ на 18-годишен затворник, който не е политически затворник. Докладвано е, че служителят на отдел „Изпълнение на наказанията“ е причинил анално разкъсване и ректална перфорация. През юни пенсиониран служител е обвинен по същото дело за това, че не е сигнализирил за нападението.

Според годишния доклад за 2023 г. относно посещенията на мировите съдии, публикуван през септември 2024 г., мировите съдии — общностни лидери, на които е възложена основната роля да посещават различни места за лишаване от свобода, за да гарантират правата на затворниците — са получили и разгледали 71 жалби, което е с 69 % повече в сравнение с предходната година.

Академичната свобода също продължи да бъде подложена на натиск. Автоцензурата беше широко разпространена, по-специално в социалните и хуманитарните науки. Критичните академични гласове бяха пренебрегнати. В проучването от 80 страници, озаглавено „Вече не можем да казваме истината: академичната свобода в Хонконг съгласно Закона за националната сигурност“, публикувано на 24 септември, две установени в САЩ правозащитни групи — Human Rights Watch и Хонконгският съвет за демокрация, заявиха, че законодателството в областта на националната сигурност на града е оказало значително въздействие върху университетските кампуси. През 2024 г. бяха обединени няколко катедри по социални науки в хонконгските университети за сметка на „политическите науки“. През август китайският университет в Хонконг реструктурира своята 54-годишна катедра „Правителство и публична администрация“, като я превърна в програма към новото Училище по управление и политически науки. Градският университет на Хонконг също направи промени, като преименува бакалавърската си програма „Публична политика и политическа наука“ на „Публични дела и управление“.

През 2024 г. продължиха да се наблюдават обещаващи признаци за напредък по отношение на правата на ЛГБТИК в Хонконг. През септември 2023 г. Върховният апелативен съд постанови, че дискриминационните жилищни политики и законите за наследяване на Хонконг, основани на сексуалната ориентация, са противоконституционни, което бележи още един ключов етап за правата на ЛГБТИК в Хонконг. Въпреки предложението на пропекинския законодател да призове Пекин да отмени решението, на 6 декември Министерството на правосъдието потвърди, че „правните спорове следва да се разрешават на местно равнище“.

На 29 април транссексуалният активист Хенри Тсе получи нова лична карта, след като успешно актуализира своя полов маркер след поредица от съдебни дела срещу администрацията на града в продължение на седем години.

През септември 2023 г. Върховният апелативен съд постанови, че е задължение на правителството да осигури алтернативна рамка за защита на съюза между хомосексуални лица в рамките на следващите две години. През май 2024 г. министърът по конституционните и континенталните въпроси призна, че органите проучват „сложния“ въпрос. Междувременно доклад в медиите, публикуван на 18 юни, показва, че Бюрото по конституционни и континентални въпроси е намалило наполовина финансирането за групи на гражданското общество, подкрепящи сексуални малцинствени групи по схемата за финансиране за равни възможности (сексуална ориентация).

Свободата на религията остана до голяма степен защитена през 2024 г., въпреки че са налице признаци за по-нататъшно съгласуване на политиката в тази област с политическите очаквания. В доклад, озаглавен „Враждебно поглъщане: ККП (Китайската комунистическа партия) и религиозните общности в Хонконг“, публикуван на 30 януари 2024 г., базираната в САЩ фондация „Комитет за свобода в Хонконг“ призна, че „религиозното преследване в Хонконг не е толкова сериозно, колкото в континентален Китай“. Религиозните лидери в САР обаче са подложени на натиск да популяризират приоритетите на Комунистическата партия, включително да приемат прилагането на националната сигурност. За втора поредна година англиканска църква издигна китайския национален флаг на националния празник 1 октомври, което предизвиква критики от страна на вярващите.

По отношение на **лицата, търсещи убежище**, на 5 ноември министърът на сигурността разкри, че правителството на Хонконг си е поставило за цел всяка година да репатрира най-малко 1 320 „души, чиито молби за закрила съгласно принципа на забрана за връщане се считат за неоснователни“. Положението на лицата, търсещи убежище, в Хонконг остава несигурно, тъй като Хонконг не е страна по Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. или Протокола за статута на бежанците от 1967 г. През 2024 г. организациите на гражданското общество, подкрепящи лицата, търсещи убежище, бяха подложени на натиск.

Що се отнася до **основните трудови права**, през 2024 г. Консултативният съвет по труда постигна консенсус за определяне на новия праг за „непрекъсната заетост“ на 68 часа за 4 седмици, за да се разширят законоустановените обезщетения, така че да обхванат повече служители²². Трудовите организации съобщават за нарастване на броя на трудовите злоупотреки на годишна база, особено в логистиката и складовете. Асоциацията за правата на жертвите на трудови злоупотреки докладва за 19 смъртни случая и 6 тежки наранявания при 25 инцидента през 2024 г. в сравнение със само 5 злоупотреки в тези сектори през 2023 г.

Всички 400 000 домашни работници мигранти в Хонконг останаха уязвима група въпреки сравнително напредналата (според международните стандарти) правна рамка, която ги регулира, както и постоянния им достъп до правосъдие и медицинска помощ. Федерацията на азиатските профсъюзи на домашните работници в Хонконг разкри, че

²² Законопроектът за изменение ще бъде внесен през първата половина на 2025 г.

през 2024 г. е разгледала 13 случая на чуждестранни домашни работници, които са били принуждавани да работят, въпреки че са се разболели. В един от случаите домашна работничка от Филипините е била притискана от работодателя си да не се подложи на химиотерапия.

Органите на Хонконг не са публикували официални данни за процента на населението, живеещо под прага на бедността, от 2021 г. насам — последната година, когато беше определен официален праг на бедност. Според политическата реч на главния управител, произнесена през октомври 2024 г., през същата година в Хонконг живеят около 110 000 домакинства в обособени апартаменти. Очаква се най-късно през 2025 г. да бъде внесено законодателство за регулиране на тези жилища и подобряване на условията на живот на наемателите.

II. Събития в икономически план

Хонконг упражнява независима власт при изпълнението на търговските споразумения и определя паричната политика автономно от континентален Китай. През 2024 г. Хонконг остана отделна правна юрисдикция от континентален Китай, по-специално по въпроси на икономическата политика. Той поддържа отделна валута без капиталови ограничения, както и отделни регулаторни структури за надзор на дружествата, извършващи дейност на територията. Приоритетите на правителството през годината бяха: i) разширяване на международните връзки, включително с пазарите на Близкия изток и Азия; ii) привличане на квалифицирани работници и дружества в Хонконг; iii) подпомагане на икономиката и иновациите; и iv) задълбочаване на икономическата интеграция с континентален Китай.

Според Доклада за инвестициите по света за 2024 г., издаден от Конференцията на ООН за търговия и развитие²³, през 2023 г. Хонконг е **четвъртата по големина дестинация за инвестиции в света за преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ)**. Последното проучване на правителството на Хонконг относно чуждестранните дружества показва, че броят на чуждестранните дружества на територията се е увеличил през 2024 г., надминавайки броя, съществувал преди COVID-19, като ЕС остава най-голямата некитайска бизнес общност в Хонконг. Бизнес присъствието на Европейския съюз бележи забележителен ръст, като през 2024 г. броят на дружествата в Хонконг се увеличи с 5,9 % на годишна база или с 2,3 % в сравнение с 2019 г. През 2024 г. най-малко 1 640 дружества от ЕС са извършвали дейност в Хонконг. Половината от тях използват града като свой регионален щаб или за регионални офиси, което представлява намаление с 9,8 % спрямо 2019 г.

Икономиката на Хонконг е **доминирана от сектора на услугите** (който представлява 94 % от БВП), включително финансови услуги и логистика, докато производството съставлява само малка част от БВП (1 %). Хонконг е една от водещите **търговски икономики** в света (седмо място в Световния търговски статистически обзор за 2023 г. на Световната търговска организация, по последни налични данни към момента на изготвяне на настоящия документ²⁴). Търговията със стоки, предимно реекспорт,

²³ Уебсайт на Конференцията на ООН за търговия и развитие (УНКТАД): <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>.

²⁴ World Trade Statistical Review 2023 (Световен търговски статистически обзор за 2023 г.) на Световната търговска организация: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr_2023_e.htm.

съставлява около 299 % от БВП, което показва отвореността на икономиката за търговия²⁵.

Населението на Хонконг достигна 7,53 милиона души към средата на 2024 г., което представлява увеличение с 0,1 % в сравнение с края на 2023 г. и с 0,2 % спрямо равнището, достигнато непосредствено преди пандемията от COVID-19 (края на 2019 г.). Около 170 000 жители напуснаха Хонконг по време на пандемията²⁶.

Икономиката на Хонконг нарасна за втора поредна година през 2024 г. с 2,5 % увеличение на БВП на годишна база²⁷ след 3,2 % увеличение през 2023 г. Темпът на растеж беше в долния диапазон на правителствената прогноза в бюджета за 2024—2025 г. (публикуван през февруари 2024 г.) за нарастване на БВП с 2,5—3,5 % за цялата година. Икономическият растеж беше подкрепен от: i) увеличаване на външната търговия със стоки и услуги, логистичния сектор и строителството; и ii) постепенно възстановяване във финансовия сектор през годината. Частното потребление обаче отбеляза спад, а отраслите, изложени на туристически разходи, продължиха да имат незадоволителни резултати в сравнение с времето преди пандемията.

Инфлацията остана умерена през 2024 г., с годишно увеличение от 1,7 % на индекса на потребителските цени през годината²⁸. **Равнището на безработица** беше 3,1 % за цялата 2024 г., с което бележи леко увеличение в сравнение с 2,9 % през 2023 г.²⁹

Секторът на търговията и логистиката, който съставлява 19 % от БВП на Хонконг, се възстанови през годината. БВП от дейности по внос и износ нарасна с 2,6 % на годишна база през първите 9 месеца на 2024 г.³⁰ (след свиване с 4,4 % през цялата 2023 г.), а стойността на външната търговия на Хонконг със стоки нарасна със 7,3 % до 9,46 трилиона хонконгски долара (1,2 трилиона евро³¹) през годината³² (след спад от 6,7 % през 2023 г.). Позицията на Хонконг като търговски център за стоки до голяма степен се подкрепя от ролята му на транзитен и реекспортен център за континентален Китай.

Финансовият сектор (около една четвърт от БВП на Хонконг, но в който са заети едва 7,2 % от работната сила) нарасна с 0,4 % на годишна база през първите 9 месеца на 2024 г. след две последователни години на спад през 2022 г. и 2023 г.³³ Броят на **първичните публични предлагания (ППП)** продължи да намалява до 71 през 2024 г. — от 73 през

²⁵ Съотношение на стойността на общата външна търговия към БВП, изчислено въз основа на статистическите данни за БВП и външната търговия (първите девет месеца на 2024 г.) от отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode250.html>

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>

²⁶ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг:

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=110-01001

²⁷ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2025/02/20250203/20250203_163405_486.html

²⁸ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=510-60001

²⁹ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=210-06101#

³⁰ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#

³¹ Преобразуване в евро при 1 евро = 8,2 хонконгски долара (към края на декември 2024 г.):

https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_bg

³² Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=410-50001#

³³ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#

2023 г. и 90 през 2022 г. Въпреки това общата сума, набрана чрез първични публични предлагания, нарасна с 88,9 % на годишна база до 87,5 милиарда хонконгски долара (10,7 милиарда евро). През 2024 г. Хонконг беше четвъртият по големина център по стойност на ППП в света, като през 2023 г. е бил осми (Хонконг се нарежда на четвърто място през 2022 г. и 2021 г., на второ място през 2020 г. и на първо място през 2019 г.).

През годината **индексът на Хонконг Hang Seng** се възстанови със 17,7 %, докато **пазарната капитализация** на фондовата борса в Хонконг нарасна с 13,8 % до 35,3 трилиона хонконгски долара (4,3 трилиона евро). Средният дневен оборот на пазара се увеличи с 25,5 % на годишна база до 132 милиарда хонконгски долара (16,1 милиарда евро)³⁴. Индексът Hang Seng се увеличи с 3,9 % през първата половина на 2024 г. и с 13,2 % през втората половина. Възстановяването през втората половина беше подкрепено от по-ниските лихвени проценти в САЩ и Хонконг и от мерките за икономическо стимулиране в континентален Китай (дружествата от континентален Китай представляват 80 % от капитализацията на фондовия пазар в Хонконг). Към края на октомври 2024 г. Хонконг беше осмият по големина капиталов пазар в света и петият по големина в Азия по пазарна капитализация, както и най-големият световен офшорен ренминби бизнес център.

Туризмът и отраслите, зависими от разходите на туристите, все още не са се възстановили до равнището си от 2018 г., която беше последната „нормална“ година за туристическите потоци към Хонконг преди началото на пандемията от COVID-19. През 2024 г. Хонконг посрещна 44,5 милиона посетители, което е увеличение с 30,9 % спрямо предходната година, но това е само 68 % от броя на посетителите през 2018 г.³⁵ Посетителите от континентален Китай представляваха 76,5 % от общия брой, или 34 милиона души. Туристите, които идват сега в Хонконг, харчат по-малко, отколкото в миналото, а през първите девет месеца на 2024 г. (последният период, за който има налични данни) посетителите са похарчили с около 17 % по-малко на глава от населението, отколкото през 2018 г. В съчетание с по-малкия брой пристигащи, това доведе до 41 % спад на месечните разходи на посетителите в сравнение с 2018 г. — до 16,1 милиарда хонконгски долара (2 милиарда евро). Отраслите, които са зависими от разходите на туристите (включващи търговията на дребно, ресторантьорството, транспорта, пътуванията и хотелиерството), също бяха засегнати както от ограниченото възстановяване на пристигащите посетители, така и от намалените разходи. През първите 9 месеца на 2024 г. БВП от **хотелиерството и ресторантьорството** намаля с 3,4 % на годишна база и е с 26,2 % по-нисък от този през същия период на 2019 г. БВП от **търговията на едро и дребно** се понижи с 11,1 % през същия период и беше с 44,6 % по-нисък от този през 2019 г. Спадът в продажбите на дребно и ресторантьорството се изостри и от увеличените потоци от жители, пътуващи до съседния град Шънджън за пазаруване и отиди.

Въздухоплаването и свързаните с него отрасли продължиха да се възстановяват през 2024 г., но броят на полетите и пътниците на международното летище в Хонконг остана под равнищата отпреди пандемията. През 2024 г. броят на полетите към и от Хонконг се увеличи с 31,6 % до 363 309 г., а пътниците — с 34,5 % до 53,0 милиона, но все още беше съответно с 13,5 % и 25,7 % по-нисък, отколкото през 2019 г. Въздушният товарен превоз нарасна с 14,1 % на годишна база — до 4,9 милиона тона през 2024 г. (също с 4,2 %

³⁴ Пазарна статистика, уебсайт на Hong Kong Exchange and Clearing Limited:

https://www.hkex.com.hk/Market-Data/Statistics/Consolidated-Reports/HKEX-Monthly-Market-Highlights?sc_lang=en.

³⁵ Пристигащи посетители в Хонконг; Бюро по туризма на Хонконг

https://partnernet.hkta.com/en/research_statistics/tourism_statistics_database/index.html.

повече в сравнение с 2019 г.)³⁶. Откриването на третата писта на летището в Хонконг през 2024 г. ще увеличи годишния капацитет за превоз на товари до 10 милиона тона, а броят на пътниците — до 120 милиона годишно.

През първите 9 месеца на годината **строителството и недвижимите имоти** отбелязаха ръст съответно със 7,3 % и 0,7 %. През годината цените на недвижимите имоти намаляха, а процентът на незаетите офис площи се увеличи, но Хонконг продължава да бъде един от най-скъпите градове в света за закупуване или наемане на апартамент или за закупуване или наемане на офис.

Системата за обвързаност на обменния курс на САР продължи да действа през годината в диапазона 7,75—7,85 хонконгски долара за един щатски долар. Резервните активи в чуждестранна валута бяха предимно стабилни, като в края на 2024 г. възлиха на 421,4 милиарда щатски долара, което е лек спад спрямо 425,6 милиарда щатски долара в края на 2023 г.³⁷

За финансовата 2024—2025 г. (приключваща през март 2025 г.). се очаква Хонконг да отчете **фискален дефицит**. Това ще бъде петият дефицит на САР за последните шест години, което е необичайно за икономика, която обикновено отчита фискални излишъци. В представения през февруари 2024 г. бюджет се прогнозира консолидиран дефицит за финансовата 2024—2025 г. в размер на 144 милиарда хонконгски долара (17,6 милиарда евро), което се равнява на около 4,5 % от БВП на Хонконг, без да се включват постъпленията от емитирането на държавни облигации. По-късно правителството предупреди, че дефицитът ще бъде значително по-висок. Бюджетът беше представен с очакването, че икономиката ще нарасне с 2,5 % до 3,5 %, вместо действителните 2,5 %, с които се е увеличила.

Дефицитите се финансират чрез емитиране на държавни облигации и чрез използване на фискалните резерви на Хонконг. В резултат на това през декември 2024 г. фискалните резерви намаляха до 664 милиарда хонконгски долара (80,9 милиарда евро), което представлява спад от 4,1 % на годишна база и намаление с 43,3 % в сравнение с 1,2 трилиона хонконгски долара през март 2019 г.³⁸ Понастоящем резервите се равняват на прогнозни разходи за 11 месеца в сравнение с 24 месеца през 2019 г. През същия период (от март 2019 г. до декември 2024 г.) държавният дълг на Хонконг нарасна от 1,5 милиарда хонконгски долара до 293 милиарда хонконгски долара (35,7 милиарда евро), или 9,2 % от БВП, поради емитирането на облигации.

Бизнес среда

Продължителното **въздействие на строгите ограничения, свързани с COVID-19**, продължи да се усеща върху местната икономика, въпреки че те бяха премахнати преди две години. Това въздействие включва все още намален брой полети и пътници на летището в Хонконг и незадоволителни резултати в туризма и свързаните с него отрасли. Ограниченията, включително по отношение на пътуванията в чужбина, усложниха функционирането на регионалните седалища в Хонконг, а броят на международните

³⁶ Уебсайт на Министерството за гражданско въздухоплаване на правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.cad.gov.hk/english/statistics.html>.

³⁷ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202501/07/P2025010700388.htm>.

³⁸ Уебсайт на Министерството на финансите, Правителство на Специалния административен район Хонконг: https://www.try.gov.hk/internet/ehpubl_accu_monfinancial.html.

дружества с регионални офиси в Хонконг все още не е достигнал равнищата отпреди пандемията (въпреки че половината от дружествата от ЕС, намиращи се в Хонконг, все още са регионални седалища). Строгите правила за борба с COVID-19 също подкопаха репутацията на Хонконг като бизнес център и средище за чуждестранни таланти.

Политическите и правните промени в Хонконг, включително прилагането на законодателството в областта на националната сигурност, свободата на информация, неприкосновеността на личните данни и санкциите, също спомогнаха за намаляване на авторитета на Хонконг като международен бизнес център за чуждестранни дружества и таланти.

Международната бизнес общност счита, че е важно **Хонконг да остане отворена икономика**, както и отворено и динамично международно общество, с предимства като свободното движение на капитали и информация, безопасността на данните и достъпа до разнообразен набор от таланти. Въпреки че тези предимства все още се запазват до голяма степен, някои международни дружества са се преместили в други регионални центрове.

Въпреки тези предизвикателства **много представители на бизнес сектора продължават да възприемат Хонконг като конкурентоспособен бизнес център**. Някои от предимствата на установяването в Хонконг включват: i) опростена данъчна система и ниски данъци; ii) свободно движение на капитали и пълна конвертируемост на хонконгския долар; iii) правна система, основана на общото право; iv) ниска степен на корупция; v) географското местоположение; и vi) свързаност и достъп до континентален Китай.

Привличането на таланти и дружества обратно в Хонконг продължи да бъде приоритет на политиката на правителството през годината. **Работната сила** нарасна на годишна база с 0,3 % до 3,83 милиона работници в края на 2024 г., но това все още е с 3,5 % под равнището отпреди пандемията и преди ЗНС (3,97 милиона). През годината повечето от привлечените в Хонконг работници по различни правителствени програми за таланти, бяха граждани на континентален Китай (например 98 % от одобрените кандидатури по Схемата за прием на квалифицирани мигранти; 92 % по Схемата за прием на технологични таланти; и 95 % по Схемата за висококвалифицирани кадри).

През ноември 2024 г. правителството обяви, че Службата за привличане на стратегически предприятия е привлякла общо 57 стратегически дружества в Хонконг от началото на дейността си през декември 2022 г.³⁹, като повечето от тях идват от континентален Китай и в по-малка степен — от други части на света (включително Европа).

Неотдавнашно годишно проучване на чуждестранните дружества в Хонконг, проведено от отдел „Преброяване и статистика“ на Хонконг⁴⁰ показва, че **броят на чуждестранните дружества** (с изключение на дружествата от континентален Китай) се е увеличил през 2024 г. със 7,0 % в сравнение с 2023 г., достигайки рекордно висок равнище от 7 340. Според проучването броят на чуждестранните дружества също така се е възстановил над

³⁹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/11/P2024111100391.htm>.

⁴⁰ Доклад относно годишното проучване на дружествата в Хонконг, чиито дружества майки са разположени извън Хонконг, отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг (издание от 2024 г.): <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

равнищата отпреди пандемията, с увеличение от 1,4 % спрямо 2019 г. Чуждестранните дружества обаче също така са били по-малки, със средно 49,5 служители на дружество — спад с 4,4 % спрямо 2023 г. (51,8 служители) и 9,2 % спрямо 2019 г. (54,5 служители)⁴¹. Броят на чуждестранните (некитайски) дружества с регионален щаб в САР остава забележимо по-нисък, с намаление от 17,8 % от 2019 г., въпреки лекото възстановяване на годишна база (с 1,0 % от 2023 г.). Междувременно **броят на дружествата от континентален Китай**, установени в Хонконг, нарасна с 20,3 % на годишна база през 2024 г. и с 45,6 % в сравнение с 2019 г. (понастоящем те представляват 26,3 % от дружествата извън Хонконг, което е увеличение спрямо 19,9 % през 2019 г.).

В годишната си **политическа реч от 16 октомври 2024 г.** главният управител на Хонконг предложи политики за подобряване на развитието на икономиката на Хонконг. Тези политики включват: i) утвърждаване на позицията на САР като финансов, транспортен и търговски център; ii) популяризиране на Хонконг като център за иновации и технологии (I&T); и iii) съживяване на туристическия сектор. В политическата реч се предлага допълнително насърчаване на талантите на местно равнище и допълнително привличане на таланти, дружества и новосъздадени предприятия от чужбина. В политическата реч се посочва също, че Хонконг ще продължи развитието на Северния метрополис в новите територии на Хонконг и ще се стреми към по-тясна интеграция с агломерацията на района на Големия залив Хонконг, Макао и Гуандун. Сред другите инициативи, посочени в политическата реч, са: i) укрепване на Хонконг като център за съдебно уреждане на спорове и като център за търговия с недвижими имоти; и ii) насърчаване на цифровизацията на икономиката на Хонконг. И накрая, в политическата реч бяха обявени планове за справяне с недостига и високата цена на недвижимите имоти чрез: i) увеличаване на предлагането на земя и обществени жилища; и ii) регулиране на отдаването под наем на обособени жилищни единици.

За да популяризира Хонконг като **международен финансов център**, правителството провежда политики като: i) задълбочаване на взаимния пазарен достъп с континентален Китай; ii) по-нататъшно развитие на офшорните дейности в ренминби и насърчаване на интернационализацията на ренминби (включително предоставяне на повече инвестиционни продукти, деноминирани в ренминби); iii) укрепване на Хонконг като център за управление на рискове, активи и богатство (включително частен капитал и семейни офиси); iv) разширяване на мрежите в чужбина (с насоченост към Близкия изток и АСЕАН); и v) привличане на повече дружества, които да бъдат допуснати на фондовата борса в Хонконг. През 2024 г. бяха направени изменения в процеса на кандидатстване за допускане⁴², в правилата за корпоративно управление⁴³ и в режима за управление на собствени акции⁴⁴, като всички те имаха за цел да насърчат повече дружества да бъдат допуснати до фондовата борса в Хонконг. Освен това през 2024 г. Хонконг призна както борсата за ценни книжа в Абу Даби, така и финансовия пазар в Дубай за признати фондови борси⁴⁵ в подкрепа на вторичните котировки в Хонконг на

⁴¹ Съотношения, изчислени от Бюрото на Европейския съюз въз основа на данни от годишното проучване на дружествата в Хонконг, чиито дружества майки са разположени извън Хонконг.

⁴² Съвместно изявление относно подобрения график за нов процес на кандидатстване за допускане:

https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/241018news?sc_lang=en.

⁴³ Съобщение за медиите от Hong Kong Exchanges and Clearing Limited:

https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/2412192news?sc_lang=en.

⁴⁴ Съобщение за медиите от Hong Kong Exchanges and Clearing Limited:

https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240412news?sc_lang=en.

⁴⁵ Съобщение за медиите от Hong Kong Exchanges and Clearing Limited:

https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240719news?sc_lang=en.

дружества, чиито основни котировки са били на тези две борси. Фондовата борса в Хонконг също така обяви планове за откриване на офис в Рияд. Схемата за нови капиталови инвестиции е отворена за кандидатстване от март с цел привличане на повече капитал. С нея на отговарящите на условията лица се предлага възможността да мигрират в Хонконг, при условие че направят инвестиции в Хонконг в размер на най-малко 30 милиона хонконгски долара. Насърчаването на екосъобразното финансиране и финансовите технологии (финансовотехнологични дружества) също са ключови приоритети за правителството.

Що се отнася до **екосъобразното финансиране**, през май Хонконгският орган по паричната политика (НКМА) издаде таксономията на Хонконг за устойчиво финансиране. Обхванати са 12 икономически дейности в четири сектора, а именно производство на електроенергия, транспорт, строителство и управление на водите и отпадъците. Според НКМА таксономията е разработена въз основа на — и с цел улесняване на лесната навигация — общата наземна таксономия между ЕС и Китай и таксономията на ЕС (наред с другото)⁴⁶. През декември 2024 г. правителството публикува своята „Пътна карта за оповестяване на информация за устойчивостта“⁴⁷, в която е изразена целта Хонконг да приеме стандартите на Международния съвет за стандарти за устойчивост не по-късно от 2028 г. През 2024 г. правителството на Хонконг също така продължи да емитира допълнителни екосъобразни облигации в рамките на стартиралата през 2018 г. правителствена програма за екосъобразни облигации.

През юни беше стартирана схема за субсидиране за доказване на концепцията за екосъобразни и устойчиви финансови технологии с цел предоставяне на финансова подкрепа за екосъобразни **финансовотехнологични дружества**⁴⁸. През октомври Хонконг направи изявление за политиката относно прилагането на изкуствения интелект (ИИ) на финансовия пазар⁴⁹. През декември правителството публикува законопроект за регулаторен режим за емитентите на стабилни криптовалути, обвързани с традиционни пари⁵⁰. През годината НКМА продължи да тества и проучва използването на цифрови валути на централните банки както в Хонконг, така и за трансгранични плащания. Освен това пет оператора на платформи за търговия с виртуални активи получиха лиценз съгласно новия лицензионен режим на Комисията за ценни книжа и фючърси на Хонконг за платформите за търговия с виртуални активи, който влезе в сила през 2023 г.⁵¹ През декември правителството на Хонконг информира Световния форум за прозрачност при обмена на информация за данъчни цели на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за ангажимента си за прилагане на рамката за предоставяне на информация за криптоактиви (CARF)⁵².

⁴⁶ Съобщение за медиите от Хонконгския орган по паричната политика:

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/05/20240503-3/>.

⁴⁷ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_140433_513.html.

⁴⁸ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240628/20240628_153810_154.html.

⁴⁹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/28/P2024102800154.htm>.

⁵⁰ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/06/P2024120500406.htm>.

⁵¹ Уебсайт на Комисията за ценни книжа и фючърси:

<https://www.sfc.hk/en/Welcome-to-the-Fintech-Contact-Point/Virtual-assets/Virtual-asset-trading-platforms-operators/Lists-of-virtual-asset-trading-platforms>.

⁵² Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241213/20241213_184926_513.html.

В политическата реч на главния управител се споменават и планове за подобряване на позицията на Хонконг като **международен център за въздухоплаване, търговия и корабоплаване**. Включени са планове за: i) разширяване на търговската мрежа на Хонконг; ii) насърчаване на морските услуги и услугите по веригата на доставки с висока добавена стойност; iii) изграждане на „интелигентно пристанище“; и iv) насърчаване на екологичното корабоплаване. Една от допълнителните приоритетни области за правителството е да продължи да развива търговията със стоки и по-специално търговията със злато. През ноември правителството публикува план за действие за насърчаване на доставките на екосъобразни морски горива⁵³, а Коалицията за устойчиво авиационно гориво в Хонконг публикува политически документ относно стратегия за устойчиво авиационно гориво⁵⁴. През същия месец международното летище в Хонконг отвори третата си писта⁵⁵, за да увеличи годишния си капацитет до 120 милиона пътници и 10 милиона тона товари в рамките на 10 години.

През годината правителството на Хонконг продължи с планове за по-нататъшно развитие на Хонконг в център за **иновации и технологии**, включително в следните области: i) „нова индустриализация“ (насърчаване на използването на иновации и технологии за развитие на конкурентоспособни производствени дейности в Хонконг); ii) иновации в областта на медицината и здравеопазването; iii) развитие на икономика на ниска надморска височина (икономически дейности и отрасли, работещи във въздушното пространство на височина до 1 000 метра); iv) въздушнокосмически технологии; и v) нова енергия. В бюджета за периода 2024—2025 г. (публикуван през февруари 2024 г.) за тези нови инициативи бяха заделени около 24 милиарда хонконгски долара (2,9 милиарда евро). През юли беше създадена Служба за цифрова политика⁵⁶, а през септември беше стартирана нова схема за ускоряване на индустриализацията в размер на 10 милиарда хонконгски долара (1,2 милиарда евро), за да се насърчи създаването на „интелигентни“ производствени съоръжения⁵⁷. Центърът за изчисления със суперкомпютър в областта на изкуствения интелект започна да функционира през декември⁵⁸. Обявено беше допълнително финансиране за създаване на научноизследователски институти в областта на науките за живота и здравните технологии. Според правителството броят на новосъздадените предприятия в САР се е увеличил с 10 % на годишна база през 2024 г. до 4 694⁵⁹.

Работата по развитието на **Северния метрополис** продължи. Тази зона за развитие в Северен Коулун ще включва жилищни райони, зона за иновации и технологии, логистичен център и свързваща железопътна инфраструктура с останалата част на Хонконг и Шънджън, и ще продължи да интегрира Хонконг с района на Големия залив. В политическата си реч от 2024 г. главният управител Джон Ли посочи Северния метрополис като нов двигател на икономическото развитие на Хонконг. В политическата реч се посочва, че развитието на Северния метрополис също ще бъде

⁵³ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/15/P2024111500574.htm>.

⁵⁴ Уебсайт на Съвета за бизнес среда https://bec.org.hk/sites/default/files/publications/SAF%20Strategy%20for%20HK_0.pdf.

⁵⁵ Съобщение за медиите от международното летище в Хонконг:

https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1763.

⁵⁶ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202407/25/P2024072400394.htm>.

⁵⁷ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202409/16/P2024091600176.htm>.

⁵⁸ Съобщение за медиите от Cyberport:

[https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/\[Press%20Release\]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf](https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/[Press%20Release]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf).

⁵⁹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241227/20241227_123331_719.html.

ускорено през 2024 г., като същевременно се поддържа разумна фискална позиция. През 2024 г. беше обявена нова процедура, в рамките на която големи парцели земя (от 10 до 20 хектара) ще се разработват колективно от спечелилите търговете предприемачи, за да се ускори разработването и да се даде възможност за координирано проектиране. През първата половина на 2026 г. ще бъде публикувана концептуална рамка за развитие на университетски град в зоната (за който са отделени 80 хектара земя), за висши учебни заведения и сътрудничество в областта на научните изследвания с континентален Китай и чужбина, а през следващите пет години в Северния метрополис се планира да бъдат построени 60 000 жилища.

Северният метрополис също така играе важна роля за развитието на иновациите и технологиите (I&T). Целта на правителството на Хонконг е да постигне напредък в развитието на San Tin Technopole (I&T зона), включително чрез осигуряване на нови площадки за иновации и технологии на етапи, започващи през 2026—2027 г. През ноември правителството на Хонконг публикува план за развитие на района⁶⁰, в който се посочва как ще продължи развитието на Хонконгския парк в Северния метрополис (паркът, заедно с парка на Шънджън, образува зоната за сътрудничество в областта на научните и технологичните иновации Шънджън—Хонконг). Един от аспектите на тази дейност ще бъде улесняването на трансграничните потоци от персонал, материали, финансиране и данни. През април Хонконгският парк подписа меморандуми за разбирателство с около 60 дружества, които проявиха интерес към него, като около една четвърт от тези дружества идват от чужбина⁶¹. В политическата реч от 2024 г. се посочва, че първата група наематели, включително работещите в областта на науките за живота, здравните технологии, ИИ и науката за данните, може да започне да се настанява през 2025 г.

Друг голям проект за развитие е изграждането на проекта **Kau Yi Chau Artificial Islands** на запад от остров Хонконг (проектът обхваща 1 000 хектара, на които ще бъдат изградени нови жилищни и бизнес квартали). През декември беше представен доклад за оценка на въздействието върху околната среда, в който са описани необходимите дейности по регенериране⁶².

Що се отнася до **политиките в областта на околната среда**, през април започна да действа забрана на пластмасовите изделия за еднократна употреба⁶³, която включва продукти като еднократни пластмасови съдове, пластмасови прибори за хранене и пластмасови четки за зъби в ресторантите и хотелите. През май правителството отложи⁶⁴ по време на пробната си фаза схемата за таксуване на твърдите битови отпадъци, която имаше за цел да намали обезвреждането на отпадъците и да увеличи оползотворяването им. Доклад на отдел „Опазване на околната среда“ от декември⁶⁵ показва, че 67 % от твърдите битови отпадъци в Хонконг са били обезвредени в депа за отпадъци. Останалите 33 % (1,97 милиона тона) са били оползотворени, от които 1,52 милиона

⁶⁰ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/20/P2024112000145.htm>.

⁶¹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240418/20240418_151712_533.html.

⁶² Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241231/20241231_150510_663.html.

⁶³ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/20/P2024102000250.htm>.

⁶⁴ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.gov.hk/en/residents/environment/waste/management/mswcharging.htm>.

⁶⁵ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/19/P2024121900251.htm>.

тона се изнесени извън Хонконг за рециклиране, а 0,45 милиона тона са били рециклирани на местно равнище. През юни правителството публикува стратегия за развитие на водородната икономика⁶⁶, а през декември обяви пътна карта⁶⁷ за насърчаване на електрическите автобуси и таксите и за разширяване на съоръженията за зареждане с електроенергия.

Търговска политика

Хонконг има **девет споразумения за свободна търговия (ССТ)**. Те са с континентален Китай (Споразумение за по-тясно икономическо партньорство или СПИП, юни 2003 г. и засилено след това), Нова Зеландия (март 2010 г.), държавите — членки на Европейската асоциация за свободна търговия (юни 2011 г.), Чили (септември 2012 г.), Макао (октомври 2017 г.), Асоциацията на народите от Югоизточна Азия (АСЕАН, ноември 2017 г.), Грузия (юни 2018), Австралия (март 2019 г.) и Перу (ноември 2024 г.). Хонконг също така подписа **24 споразумения за насърчаване и защита на инвестициите (СНЗИ)** с чуждестранни икономики (включително с 10 държави — членки на ЕС), а с Малдивските острови и Мианмар преговорите за СНЗИ са приключили (предстои подписването им).

През март 2024 г. Хонконг и Бахрейн⁶⁸ подписаха СНЗИ. През ноември 2024 г. Хонконг подписа споразумение за свободна търговия с Перу⁶⁹. В ход са преговори за сключване на СНЗИ с Бангладеш, Египет, Перу, Русия и Саудитска Арабия. През януари 2024 г. Хонконг и Хърватия подписаха всеобхватно споразумение за избягване на двойното данъчно облагане⁷⁰.

В политическата си реч от октомври 2024 г. главният управител заяви, че Хонконг ще продължи да се стреми към ранно присъединяване към **Всеобхватното регионално икономическо партньорство**, включващо 15 държави от Азиатско-Тихоокеанския регион. Хонконг подаде искането си за присъединяване през 2022 г., но не се присъедини към партньорството от края на 2024 г.

Икономическа интеграция с континентален Китай

През октомври 2024 г. Хонконг и континентален Китай подписаха споразумение за изменение на **Споразумението за по-тясно икономическо партньорство (СПИП) между континентален Китай и Хонконг в областта на търговията с услуги**⁷¹. Въз основа на споразумението: i) се въвеждат допълнителни мерки за либерализация в няколко сектора на услугите; ii) се цели подпомагане на доставчиците на услуги от Хонконг да установят присъствие и да извършват стопанска дейност в континенталната част на Китай; и iii) се улеснява придобиването на право на практикуване в континентален Китай от специалисти в Хонконг. Съгласно споразумението също така се

⁶⁶ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240617/20240617_171024_544.html.

⁶⁷ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_170259_596.html.

⁶⁸ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202403/03/P2024030300365.htm?fontSize=1>.

⁶⁹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/16/P2024111600021.htm>.

⁷⁰ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202401/24/P2024012400293.htm>.

⁷¹ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/pressspeech/press/2024/20241009.html>.

облекчават правилата за чуждестранните дружества, включително дружествата от Европейския съюз, в Хонконг, така че те да могат по-лесно да се квалифицират като доставчици на услуги от Хонконг и да се възползват от СПИП. СПИП относно търговията с услуги беше подписано през ноември 2015 г., изменено за първи път през ноември 2019 г. и допълнено от СПИП относно търговията със стоки (подписано през 2018 г.).

Що се отнася до финансовата интеграция и взаимния достъп, капиталовите пазари на Хонконг и континентален Китай са свързани посредством схемата за връзка между фондовите борси (Stock Connect), която свързва Хонконгската фондова борса с Шанхайската и Шънджънската фондова борса, както и посредством схемата за свързване на пазара на облигации (Bond Connect), предоставяща взаимен достъп до пазарите на облигации. Това беше допълнено през септември 2021 г. със стартирането на трансграничната схема за свързване за управление на богатство (Wealth Management Connect) за района на Големия залив Гуангдун—Хонконг—Макао (трансгранична WMC), което дава възможност на отговарящите на условията жители на континентален Китай, Хонконг и Макао да инвестират в продукти за управление на богатство, разпространявани от банките на пазара на другата страна. През 2023 г. схемите Stock Connect бяха подобрени и беше стартирана северната търговска част на схемата Swap Connect — схема за взаимен достъп, свързваща пазарите на лихвени суапове в Хонконг и континенталната част.

През януари 2024 г. бяха обявени мерки за актуализиране на трансграничната WMC с цел: i) прецизиране на критериите за допустимост на континенталните инвеститори; ii) разширяване на обхвата на участващите институции (с цел включване на допустими дружества за ценни книжа) и допустимите продукти; iii) увеличаване на квотата за индивидуални инвеститори; и iv) подобряване на механизмите за популяризиране и продажба⁷².

През януари 2024 г. НКМА и Китайската народна банка обявиха шест мерки за задълбочаване на финансовото сътрудничество⁷³. През април Китайската регулаторна комисия за ценните книжа обяви поредица от мерки за допълнително разширяване на взаимния достъп за инвеститорите между капиталовите пазари на континенталната част и Хонконг⁷⁴. Мерките включваха: i) разширяване на допустимите фондове, търгувани на организиран пазар, и включване на инвестиционни тръстове за недвижими имоти (REIT) в рамките на програмата Stock Connect; ii) подкрепа за включването на борсовата търговия с ренминби в рамките на южната търговска част на Stock Connect (което позволява на континенталните инвеститори да купуват финансови активи на пазара на акции в Хонконг); iii) подобряване на механизмите за взаимно признаване на фондовете; и iv) насърчаване на континенталните дружества да се котират в Хонконг. През май Китайската народна банка, Комисията за ценни книжа и фючърси на Хонконг и НКМА съвместно обявиха модернизирани споразумения за взаимен достъп между пазарите на лихвени суапове в континенталната част и Хонконг (Swap Connect)⁷⁵.

⁷² Циркулярно писмо на Хонконгския орган по паричната политика:

<https://www.hkma.gov.hk/media/eng/doc/key-information/guidelines-and-circular/2024/20240124e2.pdf>.

⁷³ Съобщение за медиите от Хонконгския орган по паричната политика:

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/01/20240124-3/>.

⁷⁴ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240419/20240419_190851_206.html.

⁷⁵ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202405/13/P2024051300698.htm>.

Що се отнася до района на Големия залив, политиките на Хонконг имат за цел отчасти: i) засилване на икономическата интеграция, свързаността и хармонизирането на правилата и механизмите; ii) улесняване на движението на стоки и хора в района на Големия залив; и iii) предоставяне на жителите на Хонконг възможност да живеят и работят в района на Големия залив. През юни беше създаден Комитет за финансово сътрудничество Шънджън—Хонконг, който проведе първото си заседание⁷⁶. През юли бяха подписани шест споразумения за сътрудничество по повод на 24-тото пленарно заседание на Съвместната конференция за сътрудничество Хонконг/Гуандун, включително споразумения за сътрудничество в областта на правосъдието, изпитването и сертифицирането, безопасността на храните и здравеопазването. В политическата реч от 2024 г. се посочва, че правителството на Хонконг ще работи за допълнително улесняване на признаването на професионалните квалификации и ще насърчава трансграничния поток от данни, медицинското сътрудничество и клиничните изпитвания. В политическата реч също така беше обявено, че логистичният парк на международното летище Хонконг в град Дунгуан в Китай ще бъде доразвит, както и сътрудничеството с летище Джухай, което се намира в Китай, на запад от Хонконг и точно на север от Макао. През ноември беше подписано споразумение между летищния орган на Хонконг (ААНК) и Zhuhai Transportation Holdings Group за придобиване на 35 % от дела на летище Джухай от ААНК⁷⁷. В политическата реч също така се посочва, че Hong Kong Investment Corporation Limited, инвестиционен инструмент на правителството на Хонконг, също така ще проучи инвестициите в проекти в района на Големия залив. Засилването на правното сътрудничество в района на Големия залив също е в центъра на правителствената политика. В политическата реч бяха изложени планове за прилагане и разширяване на обхвата на мерките, позволяващи на предприятията с инвестиции в Хонконг да възприемат хонконгското право и да избират арбитраж в Хонконг, когато извършват стопанска дейност в района на Големия залив. През юни Министерството на правосъдието на Хонконг и Върховният народен съд на Китай подписаха меморандум за разбирателство относно създаването на платформа за интерфейс за съдебно и правно сътрудничество в района на Големия залив.

III. Отношенията между Хонконг и континентален Китай

На 18 юли приключи Третият пленум на 20-ия Централен комитет на Китайската комунистическа партия (ККП). Третият пленум очерта посоката на бъдещото икономическо развитие на Китай. В раздел, озаглавен „Стремеж към отваряне по високи стандарти“ в решението на Третия пленум, се посочва, че „като използваме институционалните предимства на политиката „една държава, две системи“, ние (Партията) ще работим за консолидиране и укрепване на позицията на Хонконг като международен финансов, морски и търговски център, ще подкрепяме Хонконг и Макао при изграждането им като международни центрове за висококвалифицирани кадри и ще подобрим съответните механизми, за да може двата региона да имат по-голяма роля в отварянето на Китай към външния свят. Ще насърчаваме сътрудничеството между Гуандун, Хонконг и Макао в района на Големия залив, като насърчаваме по-тясното съгласуване на правилата и механизмите.“

⁷⁶ Съобщение за медиите от Правителството на Специалния административен район Хонконг: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202406/13/P2024061300459.htm>.

⁷⁷ Съобщение за медиите от международното летище в Хонконг: https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1762.

По покана на правителството на Хонконг заместник-председателят на Комисията по конституция и право на Общокитайското събрание на народните представители Шен Чуняо и секретарят на ръководната група на ККП в Министерството на търговията и министър на търговията Уанг Уентао посетиха Хонконг между 26 и 27 август, за да обяснят последиците от решението на Третия пленум за САР. Двамата официални представители проведеха заседание при закрити врата с около 400 служители на централното правителство и ръководители на държавни предприятия, разположени в града, и друга среща при закрити врата с 500 служители на правителството на Хонконг и длъжностни лица. Впоследствие се проведе още едно открито заседание с около 700 представители от стопанския, професионалния, образователния, медийния и младежкия сектор.

Директорът на Службата по труда в Хонконг и Макао на Централния комитет на ККП и Службата по въпросите на Хонконг и Макао на Държавния съвет Ся Баолонг направи посещение за проверка в Хонконг между 22 и 28 февруари 2024 г. По време на посещението централното правителство добави към схемата за индивидуални пътувания континенталните градове Сиан и Циндао, което позволява на жителите на тези два града да посещават Хонконг.

На 28 февруари главният управител посочи, че икономическото развитие и областното управление са двете приоритетни области на посещението на Ся. Ся призна работата на правителството на САР и заяви, че централното правителство на Китай „напълно подкрепя“ развитието на града. Отделно от това Ся потвърди работата на обновения Районен съвет и новосъздадените „екипи за общностни грижи“.

15 април 2024 г. беше Ден на образованието в областта на националната сигурност и беше отбелязана 10-ата годишнина от концепцията за „цялостен подход към националната сигурност“, предложена от президента Си Дзинпин. В реч на 15 април директорът Ся потвърди, че градът следва „да се придържа строго“ към основната линия на националната сигурност и призова града „да се адаптира активно към новата ситуация и новите предизвикателства“ в условията на променяща се вътрешна и външна среда.

През 2024 г. органите на континентален Китай увеличиха взаимодействията си с местната бизнес общност. В писмен отговор от 30 юли китайският президент Си Дзинпин насърчи предприемачите от Хонконг с корени в Нинбо, град на източното крайбрежие на Китай, „да се интегрират по-добре съобразно националните реформи и развитието и да допринесат в по-голяма степен за модернизацията на Китай“.

На 8 ноември 2024 г. директорът на Службата по въпросите на Хонконг и Макао Ся Баолонг поиска от 29 бизнес лидери от града „да поемат отговорност“ за икономическото развитие на града с оглед на „променящата се външна среда“.

На 29 ноември 2024 г. под ръководството на Службата по въпросите на Хонконг и Макао и с „подкрепата“ на бюро за връзка на централното правителство правителството на Хонконг организира церемония за местната бизнес общност, за да поеме ангажимент за подкрепа за Северния метрополис — нов район за развитие в северозападната част на Хонконг и в съседство със съседния град Шънджен. Над 80 представители на бизнеса присъстваха на събитието, като 35 от тях подписаха споразумения, с които да допринесат за развитието на Северния метрополис, с общо планирани инвестиции, надвишаващи 100 милиарда хонконгски долара (11,9 милиарда евро).

През 2024 г. органите в континенталната част и Хонконг работиха заедно за подобряване на ефективността по границите. През юли министърът по въпросите на сигурността на Хонконг Крис Танг разкри, че два гранични пункта със съседния континентален град Шънджен ще приемат „съвместно разрешение“, което позволява на пътниците да се редят на опашка само веднъж за проверка на документите им, вместо два пъти.

Между 3 и 10 ноември делегация от 20 съдии и съдебни служители от Хонконг извърши посещение в региона на Съчуан в Китай в рамките на текущия професионален обмен между съдии и съдебни служители от Хонконг и континенталната част.

На 20 август 2024 г. за първи път от 14 години в Хонконг се проведе Световната конференция на китайската диаспора, посветена на насърчаването на мирното обединение на Китай. Шъ Тайфън, член на Политбюро на ККП и директор на отдел „Работа на Обединения фронт“ на ККП, направи обръщение на конференцията, като заяви, че прилагането на принципа „една държава, две системи“ в Хонконг има ключова роля за постигането на „обединението на държавата“.

След деветгодишно спиране Шънджен възобнови схемата за индивидуални посещения за постоянно пребиваващи в Шънджен лица през 2024 г., което им позволява да посещават Хонконг. На 1 декември Шънджен разшири тази схема и за притежателите на разрешения за пребиваване в Шънджен. В изявление, публикувано на 29 ноември, правителството на Хонконг заяви, че очаква новата схема „значително да увеличи броя на посетителите в Хонконг, допълнително да стимулира туризма, търговията на дребно и ресторантьорството в Хонконг и да даде нов тласък на икономиката на Хонконг“.

През януари 2024 г. влезе в сила Споразумение за взаимно признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела между съдилищата на континенталната част и на Специалния административен район Хонконг, подписано през януари 2019 г. след приключване на съответната законодателна работа.

През 2024 г. континентален Китай е **най-големият партньор на Хонконг в търговията със стоки**, с дял от 51,0 % от общата търговия на Хонконг. От своя страна Хонконг е важен търговски център за континентален Китай и се нарежда на четвърто място сред най-големите търговски партньори на Китай през 2024 г.

Хонконг продължи да бъде **главният офшорен финансов и инвестиционен център на континентален Китай през 2024 г.** През 2023 г. (последната година, за която има налични данни) континентален Китай беше най-големият източник на входящи преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в Хонконг, с изключение на офшорните центрове, както и първата дестинация на изходящите ПЧИ на Хонконг, с дял от 31 % от входящите ПЧИ и 50 % от общия обем на изходящите ПЧИ⁷⁸. На свой ред Хонконг е най-големият източник на ПЧИ в континентален Китай и водещата дестинация за изходящите ПЧИ на континентален Китай, с дял от 59,2 % от входящите ПЧИ на Китай и 59,3 % от изходящите ПЧИ на Китай (2023 г.)⁷⁹. Към края на декември на фондовата борса в

⁷⁸ Статистически доклад относно статистиката за външни преки инвестиции на Хонконг (издание 2023 г.), 10 декември 2024 г., на разположение на адрес: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1040003&scode=260>.

⁷⁹ Съвет за търговско развитие на Хонконг: <https://research.hktdc.com/en/article/MzlwNjcyMDYx>.

Хонконг са допуснати 1 478 предприятия от континентален Китай и техният дял е 79,8 % от общата пазарна капитализация и 90,8 % от капиталовия оборот.

IV. Двустранни отношения и сътрудничество между ЕС и Хонконг

През 2024 г. Бюрото на ЕС в Хонконг проведе редовни срещи с органите на Хонконг, включително с главния управител, по време на които изрази загриженост относно подкопаването на демокрацията и правата на човека в Хонконг и прилагането на ЗНС. Бюрото на ЕС поддържаше контакт и със Службата на комисаря на Министерството на външните работи на Китай (OSMFA). Настоящият ръководител на Бюрото на ЕС зае своя пост през септември и вече се е срещнал с най-висшите служители на правителството на Хонконг, както и с редица ключови местни заинтересовани страни от бизнеса, академичните среди и гражданското общество.

През 2024 г. Бюрото на ЕС улесни и подкрепи посещенията на служители на ЕС в Хонконг. На 13 и 14 април изпълнителният директор за Азия и Тихоокеанския басейн на Европейската служба за външна дейност Никлас Кварнстрьом посети Хонконг. Други посетители през годината включваха заместник генералния директор на Генерална дирекция „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“ на Европейската комисия (ГД FISMA) и двама директори от ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“. Председателят на Европейския орган за ценни книжа и пазари и няколко правителствени служители от държавите — членки на ЕС, също посетиха Хонконг през 2024 г.

През 2024 г. редица служители на Хонконг посетиха Европейския съюз и държавите — членки на ЕС. През май министърът на Хонконг по въпросите на иновациите, технологиите и промишлеността се среща в Брюксел с европейския комисар, отговарящ за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта.

В съответствие със заключенията на Съвета от юли 2020 г. относно Хонконг⁸⁰ Бюрото на ЕС в Хонконг и генералните консулства на държавите — членки на ЕС, в Хонконг продължиха да провеждат съдебни наблюдения, като през 2024 г. присъстваха на 80 съдебни заседания в Хонконг.

През 2024 г. Бюрото на ЕС продължи да организира прояви в областта на изкуството, за да насърчи зачитането на правата на човека. В тясно сътрудничество с украинската общност в Хонконг, на 24 февруари Бюрото на ЕС организира тематична дискусия за отбелязване на втората годишнина от руското нашествие в Украйна. За да повиши допълнително осведомеността в Хонконг относно продължаващата агресивна война на Русия в Украйна, Бюрото на ЕС откри филмовия фестивал на ЕС в Хонконг и Фестивала на документалните филми ЕС—Азия с украински продукции и организира две прожекции на украински филми в местни университети.

На 9 ноември Бюрото на ЕС в сътрудничество с журналистическото училище на местен хонконгски университет организира прожекция на документалния филм, спечелил Оскар „20 дни в Мариупол“, и тематична дискусия по случай Международния ден за

⁸⁰ Заключения на Съвета относно Хонконг, 24 юли 2020 г., на разположение на адрес <https://www.consilium.europa.eu/media/45222/council-conclusions-on-hong-kong.pdf>.

прекратяване на безнаказаността за престъпления срещу журналисти (2 ноември) и хилядния ден от пълномащабната война на Русия в Украйна (19 ноември).

Бюрото на ЕС също така продължи да бъде съорганизатор на ежегодния Фестивал на документалните филми ЕС—Азия в Хонконг, за да се хвърли светлина върху социалните неравенства.

През декември 2024 г. Бюрото на ЕС съорганизира годишната награда за изкуство „Цветовете на човечността“, известна преди като Наградата за изкуство за човешки права в Хонконг.

За да изрази ангажимента на ЕС към принципите на равенство и недискриминация и подкрепата му за правата на ЛГБТИК, Бюрото на ЕС организира филмова прожекция и тематична дискусия, насочена към гражданските съюзи и равенството между браковете, като обедини гражданското общество, бизнес общността, консулския корпус и създателите на политики. През 2024 г. Бюрото на ЕС отново участва в годишния прайд парад в Хонконг.

Бюрото на ЕС поддържа редовни контакти с групи на гражданското общество в Хонконг, работещи по редица теми, включително правата на затворниците и положението на лицата, търсещи убежище. На 17 декември 2024 г. Бюрото на ЕС организира и обяд с НПО и представители на официални органи по въпросите на психичното здраве на младите хора.

Бюрото на ЕС, заедно с местни партньори, организира третото годишно събитие Green Way през 2024 г. Green Way е конференция за насърчаване на обмена на идеи за най-добрите начини за справяне с изменението на климата. В събитието участваха представители на високо равнище както от правителството (включително главния изпълнителен директор Джон Лий), така и от промишлеността, а тазгодишното издание доведе до препоръки за по-широко участие на промишлеността на ЕС и за прилагане на стандартите на ЕС в подкрепа на екологичната програма на Хонконг. Освен това, като част от събитието, бяха проведени разяснителни кампании с цел информиране на обществеността за съответните политики на ЕС, включително за цифровата и екологичната програма, Директивата относно дължимата грижа и отчитането на околната среда, социалната сфера и управлението.

Според годишното проучване на чуждестранните дружества, проведено от отдел „Преброяване и статистика“ на Хонконг, през 2024 г. **ЕС продължи да бъде най-голямата некитайска чуждестранна бизнес общност**⁸¹ в града, изпреварвайки Япония, САЩ и Обединеното кралство⁸². През 2024 г. най-малко 1 640 дружества от ЕС са извършвали дейност в Хонконг. Около половината от тях (800) използват града като свой регионален щаб или за регионални офиси. Дружествата от ЕС развиваха дейност в широк кръг от сектори, включително финансови и бизнес услуги, търговия и логистика, търговия на дребно, производство на хранителни продукти и напитки, строителство и инженерство. Проучването показва, че броят на регистрираните дружества от ЕС е с 5,9 % по-голям, отколкото през 2023 г. Това означава, че броят на дружествата от ЕС в

⁸¹ Проучването предоставя само данни за броя на дружествата. То не отразява дружествата от ЕС, които съкращават или преместват някои дейности и/или служители (включително по време на пандемията).

⁸² Доклад относно годишното проучване на дружествата в Хонконг, чиито дружества майки са разположени извън Хонконг, отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг (издание от 2024 г.): <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

Хонконг е надхвърлил равнищата отпреди COVID-19 и преди ЗНС, като през 2024 г. в Хонконг е имало 2,3 % повече дружества от ЕС, отколкото през 2019 г. (докато общият брой на чуждестранните некитайски дружества се е увеличил с по-малък процент през същия период — 1,4 %). Проучването обаче показва също така, че броят на дружествата от ЕС с регионален щаб в Хонконг остава под равнищата от 2019 г. (-9,8 % през 2024 г. спрямо 2019 г.), въпреки че намаляването на броя на регионалните щабове на дружества от ЕС, разположени в Хонконг, е значително по-малко, отколкото за чуждестранните некитайски дружества като цяло (-17,8 % през същия период).

През 2024 г. **двустранната търговия със стоки между ЕС и Хонконг възлезе на 28,3 милиарда евро**, което представлява намаление от 8,7 % в сравнение със същия период на 2023 г. Износът на стоки от ЕС за Хонконг възлезе на 24,1 милиарда евро, а вносът от Хонконг за ЕС беше на обща стойност 4,3 милиарда евро, което доведе до **положително салдо за ЕС в размер на 19,8 милиарда евро**⁸³. ЕС беше **четвъртият по големина търговски партньор на Хонконг в търговията със стоки** през 2024 г. след континентален Китай, Тайван и САЩ⁸⁴. Хонконг продължи да бъде важна платформа за търговията между континентален Китай и ЕС.

ЕС беше **третият по големина търговски партньор на Хонконг в областта на услугите** през 2022 г. (според отдел „Преброяване и статистика“ на Хонконг 2022 г. е последната пълна година, за която към момента на изготвяне на настоящия документ са били налични данни от Хонконг)⁸⁵. През 2023 г. Хонконг беше **11-ият по големина партньор на ЕС в областта на търговията с услуги** (Евростат)⁸⁶. Данните на Евростат показват, че търговията на ЕС с услуги с Хонконг възлиза на 38,4 милиарда евро през 2023 г., което представлява спад от 10,6 % на годишна база. Износът на услуги от ЕС за Хонконг през 2023 г. възлизаше на 24,3 милиарда евро, а вносът от Хонконг възлизаше на 14,1 милиарда евро, което доведе до положително салдо в размер на 10,3 милиарда евро за ЕС. Основните търгувани услуги са транспорт, телекомуникации, финансови услуги и други бизнес услуги.

ЕС беше **петият по големина инвеститор в Хонконг и шестата по големина дестинация за ПЧИ на Хонконг в световен мащаб през 2023 г.** (статистически данни на Хонконг, 2023 г. беше последната година, за която бяха налични данни към момента на изготвяне на настоящия документ). Според Евростат Хонконг е бил деветият по големина източник на ПЧИ в ЕС през 2023 г. на стойност 157,3 милиарда евро (спад с 19 % спрямо предходната година) и 19-ият най-голям източник на ПЧИ в ЕС — 82,1 милиарда евро (-26,0 % на годишна база)⁸⁷.

Проектът „Механизъм за подкрепа на политическия диалог между ЕС и Хонконг и Макао“ предостави платформа за дискусии по теми като устойчивостта в началото на годината до май 2024 г. През декември 2024 г. стартира новият Механизъм за диалог по политиката и публична дипломация за Хонконг и Макао. Тригодишният проект подпомага постоянното сътрудничество на Бюрото на ЕС с ключови партньори в

⁸³ Източник: Евростат: Търговия на Европейския съюз със стоки:

<https://ec.europa.eu/eurostat/comext/newxtweb/>.

⁸⁴ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг <https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

⁸⁵ Отдел „Преброяване и статистика“ на Специалния административен район Хонконг:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1020011&scode=240>.

⁸⁶ Евростат: Търговия с услуги на Европейски съюз:

<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

⁸⁷ Евростат: Статистически данни за преките инвестиции на Европейския съюз:

<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Хонконг по стратегически теми от взаимен интерес, най-вече чрез съвместни прояви, изготвяне на проучвания и материали за популяризиране.

През декември 2024 г. Съветът на Европейския съюз измени Решение № 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, и Решение № 2014/512/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна⁸⁸. Един от резултатите от това изменение беше субектите от Хонконг да бъдат добавени в списъка, съдържащ се в приложението към Решение № 2014/145/ОВППС и приложенията към Решение № 2014/512/ОВППС.

⁸⁸ Съобщение за медиите на Съвета на Европейския съюз:
<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/>.